

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

6
Dan Brantstam

SONDAGEN DEN 29 SEPTEMBER 1918.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

PRINS ERIC, HERTIG AF VÄSTMANLAND.
AFLED A DROTTNINGHOLMS SLOTT FREDAGEN DEN 20 SEPTEMBER 1918.

Signe Hebbes memoarer.

(Forts.)

9. I Warschau. (Vintern 67-68.)

VID KEJSERLIGA OPERAN ALTERNERADE denna tid den italienska och polska truppen. Den förra, till hvilken Signe Hebbe hörde, hyllades företrädesvis af den ryska publiken, den senare däremot af sina landsmän.

"Chefen excellensen Hauch, var synnerligen älskvärd, impressarion Merelli "en birbante in guanti bianchi", kapellmästaren mr Dupont, belgier, mycket skicklig ehuru ganska ung. Salongen förededde vid representationerna en lysande anblick: damerna i grande toilette, herrarna mestadels i granna uniformer. Orkesterledamöterna i dress och hvita halsdukar."

Signe Hebbe gjorde sin entré som Valentine i Hugenerna. Efter 4:de akten blef hon flera gånger inropad och af orkestern hälsad med fanfar. En kväll då Trubaduren gafs blef hon efter sista akten uppkallad i vicekonungens loge samt komplimenterades af honom och hans gemål.

Desirée Artôt.

Bland minnen af personliga bekantskaper under sejouren i Warschau, står främst i raden Desirée Artôt.

Desirée Artôt hade redan vid denna tid europeisk ryktbarhet och var nu stjärnan vid Kejsarliga operan. Men hon var en af de sällsynta storheter, som gärna unnade plats åt yngre förmågor och omfattade Signe Hebbe med största älskvärdhet.

Signe Hebbe säger om Artôt: "Hon var en verklig artist, hon hade icke blott strupe utan också hufvud, hjärta och bildning."

Som värdinna var hon bedårande. I hennes briljanta salong, där äfven hennes mor, som alltid var dottern följaktig, gjorde les honneurs, möttes en mängd utmärkta och inflytelserika personer och hon var alltid angelägen att inleda bekantskap mellan dessa och sin kamrat, den unga svenska sångerskan. Signe Hebbe ägnar ett minnesgodt leende åt prins Vichtenstein, "le prince charmant" en frogen gäst vid Desirée Artôts mottagningar och synnerligen varm beundrare af Signe Hebbes svenska folkvisor, med hvilka hon alltid ombads att

Desirée Artôt.

Signe Hebbe som Lalla Rookh.

illustrera de angenäma aftnarna. Artôt, som var en framstående musicienne och pianist, ackompanjerade då alltid själf.

Vänskapsbandet som under dessa månader knöts mellan denna spirituella och älskvärda konstnärinna och hennes yngre kollega blef allt varmare med åren. Efter sitt giftermål med den utmärkte barytonisten Mariano Padilla, slog madame Artôt ned sina bopålar i Ville d'Avray i närheten af Paris och där i hennes förtjusande villa, "nästan helt täckt af rosor", var Signe Hebbe vid sina ofta återkommande besök i Paris, en alltid lika hjärtligt välkomnad gäst. Ett litet förtjusande gästrum stod där alltid till hennes disposition.

Hur gärna dröjer ej Signe Hebbe vid minnet af de soliga vårmornar hon vaknat i det blå gästrummet i "Villa Padilla". Genom fönstret såg man öfver villor och trädgårdar på afstånd Paris. Slog man upp fönstret strömmade alla vårens väl lukter in. Och i rummet liksom för öfrigt i hela hemmet uttryck af den utsöktaste smak. Signe Hebbe citerar vid tanke på "Villa Padilla" Ehrensvärds ord: "Det är otroligt hvad en sak blir vacker när ögat upptäcker en verklig orsak till allt." Men Ehrensvärd säger också: "En artist behöfver mycket: det är icke nog att hafva förstånd, icke nog att hafva eld, man må också liksom ungdom känner kärlek, känna det ädla." En sådan artist var madame Artôt och hennes hem var ett uttryck däraf.

Madame Artôt serverade ofta själf sin gäst thé på sängen. Huru väl ser ej Signe Hebbe henne komma i dörren i sin enkla men smakfulla morgontoilette och det rika blonda, vågiga håret, som i Berlin förskaffat henne namnet "Die Löwin" böljande öfver

På grundvalen af konstnärinnans muntliga berättelser nedskrifna af Hildur Dixelius-Brettner.

axlar och rygg. Alltid kom hon glad och full af munterhet. På sängkanten kunde hon improvisera ett litet marionettspektakel med oeffterhärlig mimik och ögonspel. Eller hämlade hon sina två små flickor Carmen och Lolita, båda högst förtjusande, "Lolita", ett underbarn af skönhet: fin, liflig, skär som en liten alf och med ett hår, sådant som man allena finner det i södern, skimrande i ambra, brunt och guld, svarta ögon och ögonbryn, pannans och näsans form, huden, hårfästet, munnen, allt var fulländadt skönt. Man kom ofrivilligt att tänka på Herders

"Liebes, leichtes luff'ges Ding,
Schmetterling!"

Hon var förtrollande, modern kallade henne också för "Canaillette". Och därinne i det solljusa rummet kvittrade denna lilla förtrollerska och hennes äfvenså vackra syster, där de i negligée sutto uppflugna på fönsterkarmen på det mest musikaliska och betagande sätt duetter på ryska, spanska, italienska och tyska.

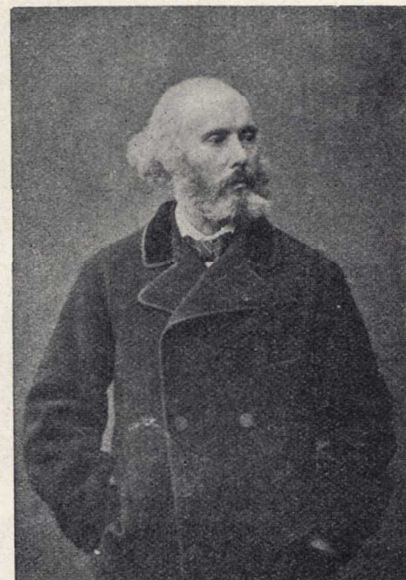
Lola di Padilla är nu en framstående sångerska, högt värderad i Berlin, där hon i flera år varit anställd vid Kejsarliga operan. Hon anses i synnerhet som en särdeles framstående Mozartföreläsning. Det sägs om henne: ce n'est pas une voix, mais une âme qui chante.

Sin tillgifvenhet för sin moders och sin barndoms vän har sångerskan — alljämt samma förtrollerska — behållit genom åren.

I midten af 80-talet var familjen en tid bosatt i Berlin, där madame Artôt utöfvade en omfattande undervisningsverksamhet.

Om vår landsmaninna Sigrd Arnoldson, som en längre tid var hennes elev, skrifver hon i februari 85 till Signe Hebbe:

— "Sigrd Arnoldson, som har blifvit en sångerska af första rang, entusiasmerade bokstafligen i arian ur Barberaren. Jag är mycket nöjd med hennes framsteg — hon skall göra heder icke endast åt sin lärare utan ock åt sitt land. Rösten är utan att vara utomordentligt stark, ren som guld och beundransvärdt bärande i en stor salong. Några dagar förut hade jag låtit henne höra sig hos Kejsarliga prinsen, hos en af våra förnåma damer, och tre dagar senare inbjöd den goda, kära kejsarinnan henne att sjunga hos sig på en af hennes torsdagar — den lilla behagade ofantligt."

Félicien David.

Iduns byrå och expedition, Mästernamnelsgatan 45 Stockholm.

Redaktionen: kl. 10-4. Expeditionen: kl. 9-5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11-1. Annonsskont.: kl. 9-5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. B, med julnr:	Uppl. A, utan julnr:	Uppl. C, praktuppl., med julnr:
Helt år Kr. 10:50	Helt år Kr. 10:—	Helt år Kr. 14:—
1:a halfåret » 5:20	3 kvartal » 7:60	Half år » 7:25
2:a halfåret » 5:80	Half år » 5:20	Kvartal » 3:75
Kvartal » 2:60	Kvartal » 2:60	Månad » 1:35
4:e kvartalet » 3:25	Månad » 1:—	

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text.	Utländska annonser: 40 öre ett. text, 45 öre
46 öre å textside.	å textside, 20 % förh.
20 % förhöjning för särskildt begärd plats.	för särsk. begärd plats.

10. Åter i Stockholm.

Våren 68 lämnade Signe Hebbe Warschau och återvände till Sverige. På hösten tillträdde hon ett engagement vid operan och sjöng under denna säsong bl. a. Lalla Rookh, som hon instuderat för kompositören, Félicien David. Signe Hebbe dröjer gärna vid minnet af denne originelle musiker.

Félicien David var en enstöring. I sin lilla lägenhet vid Rue Rochechouart lefde han oåtkomlig för alla utom för några få vänner. På hans dörr var ett litet, mycket litet rundt fönster. En knackning med en ros mot glaset var trollformeln som öppnade dörren.

Lalla Rookh blef succès på Stockholmsoperan. Bl. a. yftrade målaren grefve Georg von Rosen, som nyss hemkommit från en resa i orienten, att sång, spel, kostym, apparition var till den grad österländskt, att fröken Hebbe bestämdt måtte ha orientaliskt blod i ådrorna. Detta är också mycket möjligt, då några medlemmar af släkten Hebbe verkligen lära varit bosatta en längre tid i Konstantinopel.

Om Signe Hebbes Lalla Rookh skriver professor Wilhelm Bauck:

"Fröken Hebbe är äfven här sin bepröfvade maxim trogen och framställer föremålet i dess färgläggning, dess riktiga belysning, med bortskjutande af de vanliga operaeffekter, som kunna påhängas alla roller utan att speciellt passa för någon. Med lätthet skulle fröken H. kunna låna denna prinsessa mera rörlighet, mera lidelse och göra henne till en af dessa rivvande damer, som man hellre ser på scenen än i verkligheten — eller ock till en liflös docka, men fröken Hebbe går andra vägar, hon ger en högsinnad orientalisk furstinna, van att stå ensam och sluten, emedan hon föraktar de slafvar som omgifva henne, och däraf detta på en gång drömmande och högdragna uttryck i hennes hela väsen. Sångens genomförda karaktäristik — synnerligast de ypperligt utförda romanserna — mimik, blick, hållning förena sig om detta uttryck. När den rätte kommer och fänder hennes hjärta, så finner passionen sina energiska accenter, men mera i fina antydningar än sysslade på ytan; grundtonen kvarstår orubbad. Dessa nyanser äro genom sin egendomlighet af högt intresse och deras sanning skapar åt bilden dess skönhet."

— Det var under denna säsong Signe Hebbe en kväll som Margareta i Faust fick mottaga den spinnrock, ett konstverk i päronträ, ebenholtz och elfenben, som nu finnes i Musikhistoriska muséets samlingar.

Hur skönt vid snillets eld sig värma
Vid harmonier af Gounod
I Goethes pelargångar svärma
och då och då,
En blick af him'len få.
(Herman Säterberg till Signe Hebbe.)

Minnen från Finland.

Vårvintern 69 gästspelade Signe Hebbe vid Svenska Teatern i Helsingfors liksom två år senare vid Arkadiateatern.

Det var en afton sistnämnda år under en Faustföreställning och efter tredje akten. En äldre herre kom upp, lifligt och med synbar rörelse skyndade han fram mot Signe Hebbe och slöt henne spontant och varmt i en faderlig famn. Det var Zacharias Topelius. Ingen hyllning har varit

Fredrika Runeberg.

Signe Hebbe kärare än den fuktiga blicken i Topelius' ögon, då han tackade henne för hennes Margareta.

Senare på kvällen sjöngo fennomanska studenter hans Sylvia utanför hennes fönster.

Pacius komplimenterade Signe Hebbe varmt för det sätt hvarpå hon föredrog "Soldatgossen", och detta nummer blef sedan stående på hennes program vid hennes konsertturnéer i Finland, och blef alltid mottaget med samma hänförelse.

Oförgätligast blef dock för Signe Hebbe ett tillfälle, då hon sjöng Soldatgossen för blott två åhörare, den ena en lam sjukling, bunden vid sin säng, den andra, en starkt lomhörd kvinna, som med de intelligentas ögonen lysande af intresse, med hjälp af en lur sökte fånga tonerna. Det var Johan Ludvig Runeberg och hans hustru, författarinnan Fredrika Runeberg.

Det var vid Signe Hebbes besök i Borgå år 71 som detta tillfälle gafs henne. Ända sedan Runebergs besök i Stockholm år 51 hade familjen Hebbe haft förmånen att räknas till Runebergs personliga vänner. Det var således icke som främling, Signe Hebbe nu trädde in i det frejdade diktare-

hemmet. Huru förändrad fann hon dock ej skalden — huru olika den bild af honom, hon burit med sig sedan han för 20 år sedan med sin jättestalt, där allt gaf uttryck åt osedvanlig kraft, fyllt hennes fjortonåriga sinne med häpnadsfylld beundran. Runeberg var nu en bruten man — sedan 8 år af slaggrödhets och plågor så godt som bunden vid sin säng.

Dock ingaf han nu den mogna kvinnan ej mindre beundran.

Det var en solig höstdag fru Runeberg förde Signe Hebbe in till sin "käre sjukling." Hon var väntad och Runeberg sträckte ifrigt sin vänstra hand emot henne, den högra hvilade lam på täcket.

Han var i första ögonblicket oigenkännlig från den bild Signe Hebbe haft af honom. Så småningom återfann hon dock drag af sin barndoms beundrade finske skald. Det var samma stolta, mäktiga hufvud, samma höga panna, samma starkt formade, något spetsiga näsa och samma klara djup i blicken. Hvad sjukdomen och smärtan gifvit, förhöjde det gripande intrycket af ansiktet. Ögonen lågo djupa och voro omgifna af mörka ringar, ett smärtsamt drag vid högra sidan af munnen, talade om dagars och nätter plågor och vaka, håret var glesnadt och grått, ett långt grått skägg täckte den kraftigt formade hakan.

Han talade blott med stor svårighet, slaget hade träffat äfven tungan. Han frågade efter fru Hebbe för hvilken han alltid behållit samma minnesgodhet. Då Signe Hebbe frågade, om han önskade hon skulle sjunga något, lyste ansiktet upp och den friska vänstra handen lades vänligt i hennes. Och Signe Hebbe satt på sängkanten och sjöng svenska folkvisor och — Soldatgossen.

Då hon slutat låg skalden tyst en stund. Så strök han hennes hand: "Jag vill ge dig något till tack för sången," sade han. Han bad sin hustru att från hans skrifbord hämta en viss bok. Det var det allra först utkomna exemplaret af Fänrik Ståls sägner, med skaldens egna rättelser och förändringar. "Det är mig mycket dyrbar", sade han och lade boken i sångerskans hand.

Så blef det åter tyst. Och i denna tystnad skildes Signe Hebbe från den sjuke skalden. Ett stort porträtt i olja af Almqvist — hennes moders tillgifne vän — såg emot henne, där hon gick öfver rummet.

Några veckor senare mottog Signe Hebbe följande bref från fru Runeberg.

"Borgå den 1 November 1871.

Kära fröken Hebbe —

Länge har jag försummat att aflägga våra förbindliga tacksägelser för bref och porträtter, men ber derjemte att icke anses otacksam. Min tid är så kringskuren och knapp genom hvad Runeberg behöfver deraf egnas, att jag ofta nog har svårt att finna en ledig stund för något annat; sedanast har äfven jag några veckor varit illamående. Mottag derfore nu ehuru sent, den tack jag ej förr kommit att framföra såväl å egna, som å Runebergs vägnar. Hans tillstånd har varit sig teml. likt denna höst, sådant Ni fann det vid det vänliga besök Ni hade godheten att göra i vårt numera så tysta och sorgliga hem. Endast sällan klingar där numera

"Den frejdade sängerskan hemtändande
i sin sängs gyllensedel
Minne från Warschau"

Karikatyrteckning af Signe Hebbe, återgifvande hennes hemfärd efter triumferna i Warschau.

IDUNS KOKBOK

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

af ELISABETH ÖSTMAN.

8:de upplagan nu utkommen. Pris kr. 7: — inbunden.

Konstfliten

Förening för hemslöjd och Konsthandverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.

en sång. Det var icke tordom så, då Runeberg i sin helsas dagar ofta fick glädja sig åt musikens toner, som han så varmt älskar. Huru mycket en sång sådan som Er skulle glädja honom behöfver jag ej säga, dock var denna njutning icke utan sin smärta, kanske just därför att man så sällan får höra en sådan sång, blef han deraf så rörd, så gripen. Äfven för mig som numera så alldeles förlorat min hörsel blef dock Er sång en högtid, ty jag uppfattade mera deraf än jag vågat hoppas.

Runeberg ber om sin hälsning och tacksägelse, hvilken jag ock härofvän framfört, också min hälsning till fru Hebbe anhallen jag om och förblifver min goda frökens

städse tillgifna
Fredrika Runeberg."

Äfven under de föregående åren efter Runebergs insjuknande — år 64 — hade Signe Hebbe på förfrågan om skaldens befinnande fått mottaga långa och utförliga bref från hans hustru. Dessa bref gifva en synnerligen intressant bild af Runebergs lif under de långa lidandesåren. Så skriver fru Runeberg i oktober 64 från Borgå:

"Enligt Er önskan, min fröken, får jag härmed lämna underrättelse om Runebergs helsoillstånd. Först ber jag dock att få framföra såväl Runebergs som min förbindliga tacksägelse, för porträttet, hvilket såvidt jag kan döma, synes mycket likt originalet och är således ett kärt minne af den värderade och prisade sångerskan. Vi hafva förut i vårt album Rachel, Ristori m. fl. storheter. Ni kommer sålunda i godt sällskap. Ett porträtt, som man fått mottaga af originalet sjelf eger dock alltid ett dubbelt värde mot dem man från bokhandeln förskaffar sig.

Om Runebergs hel-

KARL WARBURG.

af FREDRIK VETTERLUND.

*Käre vän, du visste vi höllo af dig,
men — hur mycket, som ej blef sagdt.
Varma ord, som skulle ha skänkts i lifvet,
prässas fram af den bittra Död.*

*Varma ord, hvi frysen I oftast inne,
medan hvardagen går sin gång?
Men som källsprång bristen I ut i själen,
när det ljuder ett sträff: för sent.*

*Du som nyss bröt upp, då vi intet anat,
hvem skall glömma, hur du gick fram,
bullrade hetsigt som ett barn och gjorde
flärdlost handlingen som en man?*

*Godhet var det innerst hos dig man kände,
då du skötte i bråd affekt
dina tusende järn med samma iver,
mest för andra och annat, minst för dig!*

*I arkivens gömmor din lykta lyst,
mörkret flydde till vrårnas natt.
Hör! De döda tala ånyo till oss
som ur sorlet på dagsljus torg.*

*Forskarns kärlek gaf dem det ljufva lifvet,
som Odysseus gaf skuggor röst,
när till dem han offrat i skymningsvärlden,
i det gångnas och glömdas land.*

*Vän, som nu har hunnit den andra stranden
dina skuggor tacka dig där,
och två kära ögon från Ekeliden
lysa fram ur sin morgonrymd.*

soillstånd är tyvärr icke mycket frösterikt att säga. Visserligen har, sedan jag förra gången skref, någon förbättring försports, men så långsamt och med så många återfall, att de underrättelser jag gaf i mitt förra bref skulle kunna gälla äfven för nuvarande förhållanden. I afseende på talförmågan är dock en förbättring märkbar, så att Runeberg, i synnerhet då han är vid bättre helsa och lynne teml. hjälpligt kan framsäga hvad han vill och åstundar, äfven något samtala. Några små försök att gå utan att ledsagas har han visserligen gjort, men endast helt korta vägar och med en veckas mellanskof.

Då jag alltid hela dagen är sysselsatt med min käre sjuke har jag endast helt korta stunder för skrifning, t. ex. de stunder han sofver eller är alltför trött, hvarför ock mina bref naturligtvis blifva ofullständiga hastverk. Detta kan jag ej hjälpa och hoppas ursäkt.

Såväl Runeberg som jag anhålla om vår hälsning till fru Hebbe jemte tillönskan för Er om stigande framgång på konstens bana och tecknar jag med förbindelse

Tillgifnast

Fredrika Runeberg."

Från sommarhemmet i Kroknäs skrifver författarinnan i juni 1865.

"Min goda fröken Hebbe!

Kunde jag dock till svar å Ert vänliga bref få meddela underrättelser om förbättring men, tyvärr synes icke mera något hopp om en sådan. Sorgliga voro dessa års vintermånader och Runebergs mod och sinne mycket nedstämda. Med våren började något bättre tider, visserligen icke någon egentlig förbättring, dock någon lindring. Nu äro vi såsom vanligt om sommaren utflyttade på landet, där Runeberg brukar trifvas bra; hittills har dock vädet varit mycket ogynnsamt och

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbiltyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos
A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker :- LUND.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

I IDUN N:R 36 STOD ATT LÄSA EN artikel undertecknad "Knyst" och med ofvanstående rubrik. Det var en direkt fråga till Iduns stora läsekrets som vi hoppades skulle ha något positivt förslag att komma med i den viktiga frågan om våra kläder till vintern. Ett utmärkt inlägg har också kommit oss tillhanda från den kända författarinnan

"Hvad skola vi skyla oss med i vinter."

Ett svar till "Knyst" från "Tala-ut".

friherrinnan Lucie Lagerbielke som utförligt behandlar den för oss alla viktiga ange-

ning, och som än i dag skänker den enklaste fellahkvinnan en droffnings air. Hon vet ju intet om klackstytlor, intet om snörlifsmoder, intet om den europeiska onaturs-kulturen. När romarinnorna apterade fellah-idéen, romaniserade de densamma. De tillade skärpet, hvilket de kallade strophium, och en subucula — med långa ärmar — af fint ylle. Ofvanpå densamma bars inomhus tunikan. Detta plagg var kort — lika kort som våra nuvarande kjolmodeller. Matronorna förlängde tunikan med en veckad bård,

och då benämndes den stola och sammanhölls omkring lifvet med en gördel. Vid promenad insvepte de sig i en toga eller mantel, tillbakakastad öfver vänstra axeln. Detta mod har sedan gått igen på aftonkapporna i vår tid.

DET AR ALLTID EN FÖRTRÄFFLIG SAK ATT veta om hvad man talar, innan man yttrar sig i ett ämne, och likaså att veta hvem man dömer, innan man dömer en person.

Fru eller fröken "Knyst" har i Iduns spalter haft den artigheten att såsom "softiser" utpeka mitt förslag att den svenska kvinnan skulle — i denna nödtid — återgå till enkelhet och sätta sig öfver modets nycker genom att återupptaga den koptiska fellahkvinnans klassiska dräkt.

Iduns artikelrubrik: "Hvad skola vi skyla oss med i vinter?" angifver ju likvisst att man på redaktionen är tämligen på det klara med, hurdan den situationen är, som af kriget framskapats. Nåväll! Äfven jag är utomordentligt klar på, hur landet ligger, och därför skref jag i Folkets Dagblad Politiken en artikel under rubriken: "Enkelhet och — rättvisa", i hvilken jag framhöll nödvändigheten af att skaffa de unga — de s. k. "smäsömmerskorna" — sybehör i tillräcklig mängd på det att intet afbräck i arbetet skulle försvara deras kamp för brödbiten. Förfärdigandet af "husenkronorsklädningar" på de stora ateljeerna tycker jag är en sport, hvilken i detta nu borde ligga nere, hvarför jag föreslog expropriation — mot skäligen ersättning — af de stora mängder sybehör, hvilka finnas lagrade på detta håll. Min artikel aftrycktes i Sv. Morgonbladet utan angifvande af källan, fortsatte sedan sin rond i pressen i förvrängd form — d. v. s. med uteslutande af det motiv som dikterat densamma —, men med framhållandet af fellah-idéen såsom varande hufvudsaken. Javisst ja! Det anses ju icke här i Sverige vara lika nödvändigt att skyla sin själiska nakenhet — elakheten och dumheten — som det anses vara nödvändigt att i yttre måtto verka riktigt hip-top.

En fellahkvinna.

Låt oss då se till, om det är möjligt eller icke, att verka "chic" ehuru klädd såsom koptiska. Dessa egyptiskor använda icke promenaddräkter af blå cheviot. Nej! Klimatet tillåter dem att hela året om gå klädda i marinblått bomullstyg. Men utan öfverdrift torde det kunna sägas, att bomullsmarknaden i stund som är förefaller något åstramad, hvarför den kvinna, som äger marinblå cheviot till en dräkt, kan skaffa sig belåten. Den bytteliknande kostym, som "Knyst" saxat ur någon apokryfisk reseskildring från Egypten, har intet att skaffa med den af mig sedan ho är tillbaka använda — och nu till andra rekommenderade — modellen. Dennes snitt är densamma som romarinnorna buro i forna tider, liksom ock antikens grekinnor. Men från Egypten stammade likvisst denna klassiskt enkla stil och denna linjerhet, hvilken ställer så stora kraf på kvinnans håll-

lägenheten. Då redaktionen uttryckte en önskan att få införa en bättre bild af en fellahkvinna än den vi reproducerade (ur Georg Ebers stora arbete om Egypten) har friherrinnan Lagerbielke älskvärdt ställt närstående till vårt förfogande. Vi ha härmed nöjet öfverlämna ordet åt den ärade insändarinnan.

och då benämndes den stola och sammanhölls omkring lifvet med en gördel. Vid promenad insvepte de sig i en toga eller mantel, tillbakakastad öfver vänstra axeln. Detta mod har sedan gått igen på aftonkapporna i vår tid.

Själffallet sätter hvarje kvinna sin personlighetsprägel på den dräkt hon bär, den må vara hur enkel som helst. Liksom romarinnorna romaniserade fellahdräkten, så har jag försvenskat densamma. Före kriget kostade den mig 6 à 8 kr. i sömlön. Tytgången är ringa. Broderierna äro lätta att själf förfärdiga. Men gördeln, ärmuppslagen och den nedfällda halslinningen kunna enkelt göras af tyg i afvikande färg från dräkten. Blå cheviot och svart manchesterveelin anser jag vara hållbarast och för vintern det lämpligaste. Till utbruk har jag den annars i ett stycke klippta dräkten afskuren och lätt rymkad något ofvan knäet, hvilket gör att det nedre partiet verkar "kjol". Ärmarna skäras på så sätt att de kunna begagnas korta eller långa efter behag. I det senare fallet tillknäppas de med en sleif vid handleden, i det förra fallet hopfastade och uppvikta i stil med hvad man i Paris benämner "manche religieuse", enär vissa nunneordnar bära detta slags ärmar. Gördel brukar jag blott då jag icke är sysselsatt med något arbete, hvilket sällan händer. Sommartiden använder jag af sparsamhetsskäl ett förkläde af samma tyg och snitt som klänningen ehuru utan ärmar, men med rymliga fickor. Detta är enkelt och praktiskt, — just hvad som behöfs.

Världskriget skall för visso framalstra en ny världsordning. Det är min öfvertygelse. Enkelhet och rättvisa skola framdeles få god plats, — det är mitt hopp. Äfven om plats för enkelheten i begynnelsen måste beredas genom ett obligatoriskt tvång, skall plats likvisst beredas. Den nya tiden skall obevekligt sätta klacken på lyx och modedårskap. En lycka vore det, om kvinnorna i allmänhet begrepo detta, och om de visste att bära kommande försakelser med samma stolta lugn som fellahkvinnan bär sin amphora, då hon går till källan efter vatten. Lyckligt vore det äfven om här i landet funnes rum för initiativet, och om icke hvarje "inhemskt" förslag afhånades. Mig är dock detta hån likgiltigt. Jag är icke någon patentpatriot. Och jag följer min stjärna ehvart vägen bär. Jag talar ut där andra blott knysta, och detta gör jag i hopp att likvisst — om ock till sist — därmed gagna andra.

Villa Vita. Lidingö Villastad den 9/9 1918.

LUCIE LAGERBIELKE.
(Vitus.)

Endast sorgligt är således svaret på Er godhetsfulla förfrågan och — tyvärr — finnes föga hopp om att någonsin få afgifva ett gladare! Men fiden går dock så småningom sin gång, emellanåt medför den till och med stunder af glädje, ty äfven vid sjukbädden under vården om en kär sjukling finnes dagar, klara och värmående för hjärta

Det fjärde kvartalet

stunder, hvadan vi erinra ärade kvartalsprenumeranter om nödvändigheten af att genast förnya prenumerationen. Äfven för innevarande år erhålla samliga prenumeranter å upplagorna B och C gratis

IDUNS JULNUMMER,

bland hvars förträffliga innehåll särskildt må påpekas skildringen August Blanche och hans Malmgård, af Thore Blanche med anledning af halfsekelminnet af August Blanches död.

PRENUMERERA GENAST!

och sinne och mitt lif är numera endast upptaget af en enda tanke, alltid, tanken på Runebergs vård. Utom hemmet går jag ej mera annat än vid sidan af hans hjulstol. Våra barn besöka oss när de kunna lämna sin befattning och studier, äfven andra vänner uppsöka oss de stunder Runeberg orkar taga emot dem, och så går den ena dagen lyst i den andras spår, stilla och ej så svår, blott Runeberg har det drägligt. En stor del af dagen upptages af läsning, sålunda att jag läser högt för honom, sjelf kan han endast läsa några få rader i sender.

Med nöje och intresse ha vi i tidningarna följt Edra framgångar och gladt oss åt de triumfer Ni firat. Vi hoppas att snart från Paris få höra om nya segrar. Haf den godheten och säg fru Hebbe att vi hjertligen deltaga i den gemensamma fröjd i måtten hafva af allt detta. Runeberg ber mig framföra en hjertlig helsning från honom till Er båda.

Jemte tacksägelse för det sednaste brefvet tecknar vänligast

Fredrika Runeberg.

(Forts.)

En man och en småsak. Skiss af Frida Stéenhoff.

FAST HON VAR VAN ATT SE STYMPADE män, blef hon aldrig tillräckligt härdad för att ej vid åsynen därpå hvar gång på nytt skälva till af rörelse, ömkan och vrede.

Hon bodde på St. Ermins hotell. Den i London erfarne vet, att St. Ermins hotell ända tills helt nyligen, då regeringen införlivade den magnifika byggnaden med sina departementala institutioner, var en värderad uppehållsort för engelska familjer, men relativt föga anlitad af utlänningar. Hon var utländska och värderade som sådan förmånen att ha kommit i en helt engelsk miljö.

Förvånande nog är det ej många hotell i Londons centrum, som kunna bjuda sina gäster någon sorts uppehållsort i fria luften. Om somrarna var därför St. Ermins terrass ett af hotellets lockande behag. Terrassen låg vid själfva entrén och bjöd den lifliga tafelan af alla bilarna, som aflastade och bortförde gäster, bland hvilka de kakiklädda officerarna till och från fronten voro de mest karaktäristiska.

Vid eftermiddagstéet voro terrassens många bord som regel upptagna. Äfven andra än hotellets invånare togo där en förfriskning. Möten ständes dit för en pratstund och för att se folk.

Naturligtvis gjorde de utsökta bakverken också sitt till för att draga publik. Hofmästaren och tre kypare i hvitt gingo omkring med ofantliga bricker, där en tio, tolf sorters nygräddade konstverk täflade i doft och apfyllighet. Man pekade — och hofmästaren serverade med sin långa silfvertång. Han log alltid så vänligt, som om allesammans varit små barn, som han för sitt eget nöjes skull bjudit på kalas. En diskret glädje hvilade öfver terrassen, man återsåg ju där kära anleten, som märkvärdigt nog ännu hörde till de lefvande — hvilket var mera än man vågat hoppas — men glädjen var beslöjad för de brutna människors skull, som sutto där med sina sköterskor eller kvinnliga anförvanter, och för de många afskeden från män, som skulle till Frankrike. Unga brudpar vigdes där för lifvet och skiljdes för lifvet. Men de äldres farväl var ej mindre gripande än de ungas. En öfverste kysste maka och döttrar med ett uttryck som om han anat, att det var sista gången. När han stigit upp i bilen, kunde han för rörelse ej vända sig om, han blott höjde handen och vinkade bortåt.

Utländskan såg på terrassen så många exemplar af den väluppfostrade engelsmannen, att hon behöll i minnet ett totalintryck af något mycket sympatiskt och vackert, med hyfsning, nobless och charm. Här var det fina familjers gentlemän, hon såg, men hon hade förut iakttagit, att alla klasser ägde gentlemän oändligt mycket för goda för att förgås i krig. De föreföllo att ej höra dit.

En eftermiddag sutto tre unga damer på terrassen med två från fronten nyanlända unga officerare. Hela det lilla sällskapet var som en illustration ur ett album för patriotisk idealism. De unga flickorna logo så strålande beundrande och tröstande mot sina kavaljerer. Den ene af dessa var skotte, i kjol med bara ben och den långa, hemska knifven, som hör till uniformen, nedstucken i strumpan. Han hade bara en fämligen stor svart lapp klistrad på kinden. Men den andre hade handen borta, och flickan vid hans sida hjälpte honom skämtsamt graciöst att sönderdela bakelserna. Det går väl an sådana här solskensstunder som nu, fänkete utländskan, att vara af med sin hand. Men de många mulna stunderna? Lifvet är långt, när man är tjugofva år på sin höjd.

Den tredje unga flickan, som hvarken satt bredvid skotten eller den enhändte, hade djupa bruna ögon och ännu mera skönhet än de andra. Hennes klänning var synnerligen klädsam, det var som om den komponerats med omsorg för att passa hennes hy och gestalt fullkomligt. Den var af blått siden i en ljus och matt färg och det svarta sidenskarpet var knutet i ryggen som en stor fjäril. Hon frågade officerarna efter någon som hette James. De svarade, att han också var i London, men deras svar lät undvikande.

Det var ej att misstaga sig på, den ljusblåa flickan spejade efter någon. Det var nog den där James. För hvar ny bil, som kom och aflastade sitt lefvande innehåll, blef hon mer och mer misräknad, att det inte var han. Kanske de gjort upp att träffas på St. Ermins, när han fick permission?

De andra bröto upp, men hon såg på sin klocka och gaf någon förevändning för att stanna kvar. När hon blef ensam, tog hon en tidning, men bakom dess skydd följde blicken åkdonen, som kommo.

Flera dagar återkom den ljusblåa flickan och satt ensam och drack té på terrassen.

St. Ermins terrass var lika befolkad om aftnarna som om eftermiddagarna. Då rådde där en svärmisk skymning, det fanns ej annat ljus än det som kom från de stora salongerna i fonden. Men fåtöljerna voro upptagna af människor, som roade sig med att följa det oafbrutna strålkastandet, som öfverkorsade himlen under sökande efter zeppelinare.

Utländskan satt där bland de andra skådelystna, då hennes sällskap föreslog henne en smula motion, som heltan den dagen förhindrat. De foro till Kensington Park för att se på folklivet och njuta kvällsvalkan under träden. Men först promenerade de ett stycke, därför att de stora gatorna voro så vackra att vandra på, så trolska i sin underliga belysning, en svart nattmössa på hvar lykta. Det var mycket mörkt och ändå var det ej mörkt. Man såg allting, men genom ett blåviolett medium.

När de nådde parken lyste månen fram, den hade ingen svart nattmössa, den lyste bländande, men på samma gång så öfverjordiskt fridfullt, som om den ville öfvertyga den vimlande människoskaran under träden, att det fanns ingen strid på jorden, blott ljufvig sommarnattstämning med mycket kärlek.

Hvart ögat såg vandrade ungdom arm i arm, mest kakiklädda män och vackra flickor. Gräsmattorna voro fulla af ömma par. För den som känner till sedvänjorna i engelska parker var det intet nytt eller förvånande, att de älskande lågo på gräset med armarna om hvarandra. Det hör nu en gång till de engelska privilegierna att smekas ofentligt i parkerna — aldrig annars. Men allt sedan kriget har det kommit in en lidelsefullare ton i denna friluftserotik, som i dödsångesten har sin förklaring. Det var denna natt som ett sorl af passionerat afskedstaggande, en hela skapelsens suck af kärlek och farväl.

Plötsligt mötte de den unga flickan från St. Ermins terrass. De kände igen henne på klänningen. Hon var ensam och äfven här sökte och väntade hon någon, det märktes på hennes sätt att röra sig framåt.

Samtidigt som utländskan och hennes sällskap mötte den ljusblåa flickan hade de funnit lediga platser på en bänk och satt sig. Därför kunde de iakttaga, hvad som följde. En lång, smärt man i kaki, och med den

smala käppen i handen, som de alla bära, kom gående i riktning mot flickan. Han väntade ej att få se henne, ty han stannade helt bestört, när han kände igen henne. Han var ombunden om ansiktet, men hon hade ögonblickligen sett att det var James. Hon skyndade emot honom, ännu några steg och de skulle träffats. Men han ville inte. Med en hastig, nästan ovänlig rörelse hälsade han och tog af åt en sidoväg. I själfva häftigheten, hvarmed han undvek den unga damen, förrådde han, att hon betydde mycket för honom.

Den sidoväg, han slagit in på, förde honom förbi soffan, där utländskan och hennes sällskap sutto. De sågo honom tydligt och under en jämförelsevis långstund, medan han passerade rundt en plantering. James hade ett fördelaktigt utseende, stora mörka ögon med markerade bryn, en formfulländad mun och haka. Midt öfver ansiktet gick ett bredt, platt bandage. Han hade ingen näsa.

Han försvann bakom planteringen.

Stackars James, var det därför han ej velat möta den förljusande, förälskade flickan?

Hade dessa två ungas kärlekshistoria denna kväll i parken fått sin tragiska punkt och slut? Älskade James henne för högt för att tillåta henne välja make utan näsa?

Den stackars flickan! Hon hade förmodligen vetat, att han kommit hem "lindrigt skadad", hon hade sökt honom hvar dag, hvem vet hur länge?

Den unge mannen hade sett ut som om kvinnokärlek betydde mycket för honom, ja hans hållning och min förrådde nästan, att han fordom varit en smula bortskämd, ett föremål för kvinnodyrkan i sin ungmänliga prydighet. Och kanske just hans näsa varit hans hemliga stolthet? Kanske just den, i detta land af fina näsor, hört till den finaste typen? Hvad skulle han inte nu vilja ge för äfven den fulaste klumpnäsa? För nu var den borta.

Det var ju en småsak. Han hade ju på det hela taget kommit undan för billigt pris, "lindrigt sårad".

En instinkt hade emellertid gjort klart för honom, att Eros är en grym gud. Eros ser så föga till motiven. James kunde inte förklara för Eros, att han gifvit sin näsa för sitt fosterland. Eros har inget fosterland.

Därför var James för stolt för att låta en kvinna lefva ett helt lif med en man utan näsa — när han var den mannen.

Att offra sitt land sin näsa, det är ju ett litet offer, ett bland de minsta för en ärlig patriot.

Men James tyckte denna natt i parken, i dess af månlyuset förtätade luft af längtan och kärlek, att det var oerhördt mycket han gjort för sitt land, ett offer rent förkrossande i sin tyngd. Förlusten af hans näsa tryckte honom till jorden. Men han bet ihop tänderna, svor en ed och rätade på sig: Hvilken småsak — för en man — när det gäller fosterlandet!

Allt detta tyckte utländskan, att hon läst i hans dystra ögon under de sammandragna ögonbrynen, när han skyndade förbi planteringen.

Den unga flickan satt en bit därifrån på en bänk. Hon hade nästan fallit ned. Hufvudet hade sjunkit mot armen, som låg öfver ryggstödet.

Hade hon sett och förstått den enkla småsaken?

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Selma Billström.

Anna Hägg.

Nanny Hallenberg.

Kerstin Hellström.

Anna Levin.

SELMA BILLSTRÖM FÖDDES DEN 27 SEPTEMBER 1843 i Södermanland i den vid sjön Yngaren vackert belägna Björkviks prästgård. Föräldrarna voro kontraktsprosten och jubeldoktorn Jakob Lundberg af den bekanta Lundbergska släkten från Askersund och Brita Christina Selander.

Af Selma Lundberg kom i tillfälle att få sin syn vidgad och få inblick i flera af tidens frågor än många af hennes samtida som växte upp i en af sides liggande trakt med svåra kommunikationer, berodde nog därpå, att hon som mycket ung flicka under flera år fick åtfölja sin fader till Stockholm, under det han där deltog i riksdagsarbete. Hon passade då på att förkofra sina kunskaper, i synnerhet i språk.

Hemmet i Björkvik var gästfritt och gladt, ungdomen trifes väl. Friare kommo i mängd, och "hvar tog sin". Så valde ock Selma sin make. Han var då veterinär där på orten, men då deras bröllop stod, var han utnämnd till stadsveterinär i Stockholm, och utmärkte sig snart genom sin organisationsförmåga, bl. a. har han ordnat arbetet med köttbesiktningbyråerna och hälsopolisen samt utarbetat planer till slakthus. Efter ett mångårigt lyckligt äktenskap förlorade Selma Billström genom döden sin make. Men den bittra sorgen fick ingalunda nedslå hennes mod. Outtröttligt verksam öppnade hon i sitt hem inackordering för skolgossar och sedermera äfven för andra studerande ungdomar. De flesta inackorderingarna ha fillhört hennes stora släkt eller varit barn till hennes ungdomsvänner. Och alla ha vi, som varit nog lyckliga att ha vistats i hennes hem, under hennes fostran, fått känna det djupa och sanna intresse hon skänkt och ännu skänker oss alla.

Selma Billström kom en gång som ung att bevista ett af den Svenska Federationsafdelningens möten. En brinnande önskan uppstod nu hos henne att i någon mån kunna bidra till att institutionens skamfläck måtte utplånas. Sedan många år är fru B. en varmt intresserad medlem af Federationens styrelse och af ett par kommitéer som arbetat för hvad som nu är ett fullbordadt faktum: reglementeringens afskaffande. Men fast hennes verksamhet ofta varit ägnad att låta henne upptäcka livets skuggsidor, ha dessa dock ingalunda förmått grumla hennes ljusa syn på världen. Hon är alltid glad och finner det trots de 75 åren bara roligare att lefva ju äldre hon blir.

E. T.

Tyvärr är det nutilldags alltför sällan man träffar personer som äro i den lyckliga omständigheten att aldrig lida brist på tid, äfven om de stå som medelpunkten i en aldrig så jaktande och kraftpockande verksamhet. Inför en sådan medmänniska, som midt uppe i tusen bestyr alltid har kvar sitt lugn, som utom sitt eget arbete alltid hinner ägna alla andras omsorger det önskade välvilliga intresset, inför en sådan människa känner man något af den välgörande vederkvickelse, som man erfar inför orörd, rofull natur. Fru Anna Hägg, som den femtonde dennes fyllde femtio år, har i alldeles sällsynt grad denna förmåga att behärska tiden och hinna med hvad som för en vanlig människa kan synas som en ren omöjlighet. Som ledarinna för ett af hufvudstadens mest besökta pensionat har hon haft rikligt tillfälle att få användning för denna sin förmåga, och det är också den som i främsta rummet gjort henne så uppskattad och omtyckt inom vida kretsar och som förskaffat hennes pensionat ryktet att vara ett af de ojämförligaste bästa i Stockholm. För sina pensionärer — de flesta ungdomar från landsorten — har fru Hägg aldrig varit pensionsvärdinnan blott och bart, utan framförallt den aldrig tröttnande vännen som alltid förstått att klara upp hvar och ens många bekymmer och med sitt olympiskt lugna, älskvärda

Sigrid Ulrich.

Hulda Ahlström

och personligt intresserade sätt ställt allt till rätta. På högtidsdagen nådde henne också från landet rundt välgångsönskningar och tacksamma hälsningar från många af dem, som hos henne haft ett godt och trefligt hem under den längre eller kortare vistelsen i hufvudstaden.

En intelligent, energisk, själfupppoffrande, sällsynt älsklig kvinnas dugande och gagnrika verksamhet har — mänskligt att döma — i förtid afbrutits. Glansen i doktorinnan Nanny Hallenbergs vackra, kloka, kärleksfulla ögon har förtid alltså slöcknat. Hon saknas djupt af många, icke minst af alla de sjuka, hvilkas goda ängel hon varit.

Nanny Theorin föddes den 20 februari 1862 i Traheryd i Småland, var dotter till landsfiskalen Claes Theorin och Charlotta Peterzon samt kom till Stockholm i början af 1880-talet ägnande sig med håg och lifligt intresse åt sjuksköterskekallet. Efter några år flyttade hon till Ljungby och ingick därstädes äktenskap med sedermera provinsialläkaren och riddaren doktor Robert Hallenberg, för hvilken hon varit allt, både exemplarisk hustru, god kamrat och skicklig amanuens. Det är omöjligt att på några få rader angifva Nanny Hallenbergs betydelse. Hennes verksamhet var omfattande. Hon var en boren sjuksköterska och en god, varmhjärtad människa med vaken blick och vidtgående intressen. Några år bodde makarna i Slite på Gotland, men återvände snart till Ljungby, hvarest Nanny Hallenberg utandades sin sista suck den 13 september 1918.

För all den myckna glädje och det stora gagn, som Nanny Theorin beredde dem, med hvilka hon kom i beröring, kunna de ej vara henne nog tacksamma. Hon var en charmant värdinna och i hög grad gästfri. En tids synnerligen angenäm sommarvistelse i hennes trefna, smakfullt ordnade hem å Slite går aldrig ur dens minne, som skrifver detta. Både hon själf och hennes make — en namnkunnig, skicklig och mycket anlitad läkare — voro innerligt vänliga och man kände sig vara en välkommen gäst i deras hus. Mången gång under senare tid hafva otaliga prof visats på deras väfnasthet och hjärtegodhet. Nanny Hallenbergs älskvärda och vänliga väsen gjorde henne allestädes efterlängtd och kärkommen. — Hennes

.....

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

ljusa bild skall länge framstå omstrålad af tacksamhet från närskylda och oskylda.

Hon är ett efterföljansvärdt föredöme i ordningssinne, arbetsamhet, pliktuppfyllelse och människokärlek. Ej hos många finner man den ofervillighet för andras väl, det varma hjärtelag för allt lidande som hos doktorinnan Nanny Hallenberg.

B. B.

Ett af dessa hjälteåder i det tysta, som kvinnor stundom synas kallade till, har utförts af den 24-åriga sjuksköterskan fröken Kerstin Hellström, som offrade sitt lif i den svåra influensaepidemien i lämland. Då från en af de värst angripna landsdelarna, Skönviks sågverk, Åsarna begärdes hjälp för sjukvården, sändes hon dit på sina egna ifriga böner genom Allmänna Svenska sjuksköterskeföreningen i Stockholm. Hon mottog uppdraget med verklig hänförelse, därför att hon tänkte på att hon i det hemsökta Norrland kunde få göra den största nytta. Och nytta fick hon också göra. Ensam inredde hon ett provisoriskt sjukhus med 15 bäddar och lagade de sjukas mat. Hon ordnade allt fullkomligt in i minsta detalj, ingenting var glömdt, räkenskaper och allt var i ordning vid hennes hastiga bortgång. Hon kämpade en hård kamp mot sjukdomen däruppe, 13 dödsfall inträffade och då hon till sist dukade under i dubbelsidig lunginflammation, lämnade hon från sin korta verksamhetstid vid bruket ett det ljusaste, vackraste minne efter sig af ungdomligt mod och hänförelse.

Amanuensen vid Nordiska Museet fröken Anna Levin fyllde den 17 september 50 år och blef vid detta tillfälle föremål för mycken hyllning från såväl chef som kamrater och personal vid Nordiska museet, där fröken Levin varit anställd sedan 1886. Hennes ovanligt praktiska begåfning och dugande organisatoriska förmåga har vid museet låtit henne intaga en framstående plats och har utom vid det dagliga löpande arbetet mångfaldiga gånger utnyttjats till institutionens fromma.

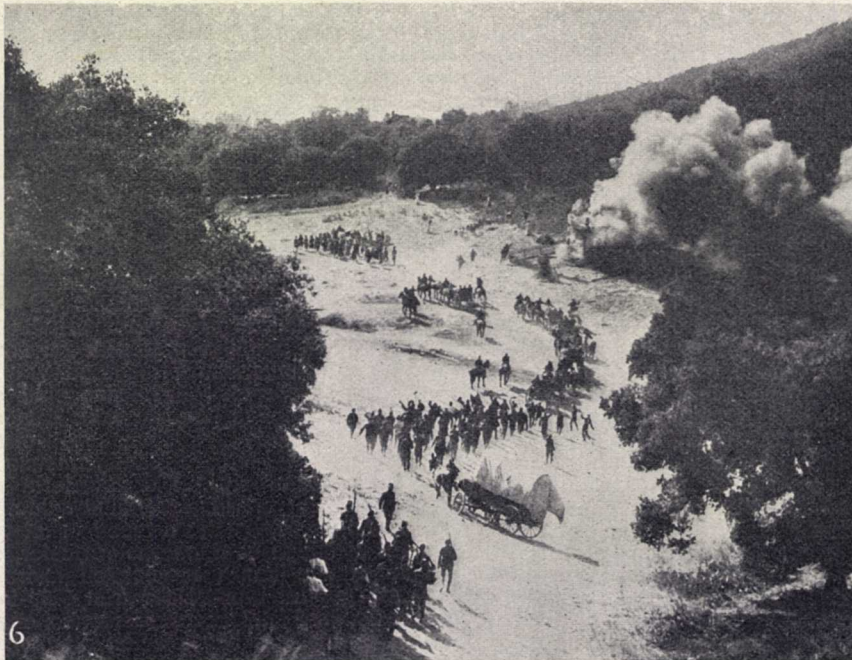
Som amanuens vid Högre ständsafdelningen har hon specialiserat sig på dräkthistoria och på detta område förvärfvat sig erkänd auktoritet. Hennes kunskaper härvidlag ha bland annat varit till gagn vid åtskilliga af Skansens värfester, och år 1917 anordnade hon i museet en instruktiv tillfällig utställning af damdräkter från 1800-talet.

Som föreståndare för museiexpeditionen, en rätt så krävande post, har hon speciellt att mottaga och registrera alla inkommande museiföremål, innan dessa för katalogisering fördelas på de olika afdelningsföreståndarna.

Medaljen Illis quorum meruere labores af femte storleken har tilldelats fröken Sigrid Ulrich för hennes stora förtjänster inom det sociala arbetet. Fröken Ulrich, som är ledamot af Fredrika Bremerförbundets styrelse och sekreterare i Svenska sjuksköterskornas allmänna pensionsförening för att endast nämna ett par af hennes många förtroendeuppdrag, har nedlagt ett mångårigt arbete på att förbättra sjuksköterskornas ställning

50 år fyllde den 14 dennes innehafvarinnan af Ahlströms förlossningshem i Göteborg fru Hulda Ahlström. Hon är ledamot af styrelsen för Göteborgs barnmorskesällskap och deras sjuk-kassa. Den skicklighet hon lagt i dagen i sitt yrke, har medfört att hon och hemmet vunnit ett stort förtroende. Inom kamratkretsen är hon mycket uppskattad för sina gedigna egenskaper.

"Nationens födelse" — ett

DET VAR MED HOGT SPANDA förväntningar Röda Kvarns premiärpublik i måndags infann sig till det första framförandet af "Nationens födelse", den amerikanska mästaregissören Griffiths hittills största film. Den hade af förhandsreklamen betecknats som ett i alla afseenden fulländadt mästerverk, och om man än måste säga att vi i Sverige sakna förutsättningar att fullt uppskatta alla de hi-

storiska poängerna och den patriotiska apoteosen, kan man likväl godt gå med på att filmen äger så många sköna och storslagna partier att den icke öfverträffas af något som tidigare visats vår biografpublik. Man måste verkligen förvåna sig öfver hur modern denna film är trots sina fyra år på nacken. Dess massverkningskraft — 18,000 medspelande påstås det — kunna godt täfla med de betydligt yngre jättefilmer som med ännu större materialtillgångar eftersträfvat liknande effekter. De stora bataljscenerna från inbördeskriget, Ku-Klux-Klan-ryttarnas vilda jakter i fantastiska hvita spökdirakter och kanske allra mest de våldsamma gattubilderna från "det svarta skräckväldets" tid visa på hvilket suveränt sätt

1. Flora Cameron, spelad af Mae Marsh.
2. En annan bild af Flora Cameron.
3. Henry Walthall som Ben Cameron, "den lille öfversten".
4. Miriam Cooper som Margaret Cameron.
5. Lilian Gish som nordstatsflickan Elsie Stoneman.
6. General Sherman's tåg till hafvet
7. Från slaget vid Petersburg. Ben Cameron, den

amerikanskt filmmästerverk.

Griffith behärskar konsten att dirigera stora folkmassor. I högre grad än på detta område ligger likväl filmens styrka i den rena personskildringen. Det är ett imponerande galleri af skarpt utformade figurer som träder åskådaren till mötes, från "den lille öfversten", skådespelets manliga centralfigur, som i Henry Walthalls folkning blifvit en förträfflig representant för den hvita södern med dess fel och förtjänster, till negerförbrytaren Gus — Walter Long — en i sanning ohygglig exponent för de svartas lössläppta lidelser under "rekonstruktionsperiodens" första år. Filmen andas i sin exposé af rasproblemet inte så litet af hvit chauvinism. En sådan tendens är kanske omöjligt att undvika i en skildring af detta

slag, från en tid som är fylld af bolschevikisk atmosfär, och den ä: åtminstone utformad med en dramatisk styrka som inte lämnar något öfrigt att önska. Den lilla Flora Camerons död som ett offer för en degenerad negers lystnad — en af de starkaste och mest gripande scenerna i filmen — ger i Mae Marshs inspirerade folkning en skärande relief åt det rättmätiga i de hvitas befrielsekamp.

ende öfverlevande af sitt regemente når fiendens skyttelinje och sticker med förtviflans mod regementsfanan i fiendens kanonmynning

8. Scen från slaf-tiden i sydstaterna.

9. Ku-Klux-Klan-ryttare i sina fantastiska hvita dräkter.

10. En scen från Piedmont, Virginia-morgonen före truppernas tåg till fronten.

Barnens dag i Stockholm.

Scener och typer från Barnens dag. De båda öfre bilderna: Grosshandlare Eliasson öfverlämnar till A. Bolin priset för hans 1,000-meterlöpning. Tre af Folkteaterns artister som penninginsamlare; i förgrunden fru Lilian Rössel. Foto G. Heurlin och Pressfotobyran.

Från scenen och estraden.

UNDER DEN FÖREGÅENDE VECKAN PRES-terade Kungl. teatern en galaföreställning och en premiär, af hvilka den förra tog priset ifråga om yttre glans och liflig stämning — den senare i fråga om tråkighet och musikaliskt effektsökeri, för att inte rent ut säga musikhumbug.

Galaföreställningen, gifven med anledning af konung Haakons besök i Stockholm, erhöi som sagt ett lysande förlopp, och det var inte utan att den i högtidsdress iförda publiken betraktade skådespelet i hoflogen som aftonens förnämsta attraktion. Förklaringen kan ju sökas däri att teaterkungar äro rätt ofta förekommande figurer, men två kungar på teatern mera sällsynta. Den norske monarken tog sig också förträffligt ut, smärt och elegant som han var, förenande med kungavärdigheten ett friskt och otvunget uppträdande och visande en liflig glädje öfver föreställningen och äfven öfver den åt hans person ägnade hyllningen.

Vårt hof var talrikt representeradt och drottning Victoria strålade i kapp med det furstediadem, som prydde hennes panna.

Programmet bjöd på brottstycken ur "Hugenoterna" och "Manon" — ha vi inga svenska operor, som kunde anses värdiga att tjänstgöra vid dylika tillfällen? — och balett, alltsammans framfördt med vokal bravur och koreografisk smidighet.

Som final följde kungssång och lefverop, hvar efter publiken myllrade ut i ett piskande höstregn och the upper ten fortsatte in i varma, lysande restauranter för att som värdigt slut på dagen inmundiga de materiella häfver nödlidande restauratorer ännu unna sin nästa.

Operapremiären sammanföll med 20-årsdagen af den nya operabyggnadens invigning, hvilket direktionen hade markerat med en af Daniel Fallström skriven prolog, framsagd af Nils Personne. Den vackra och klangfulla dikten frambesvor "sången, som morgondagens friskhet än har kvar," att den måtte hugsvala våra trötta sinnen; men tyvärr fann denna skaldens åkallan icke något svar i programmets båda operor, "Polykrates ring" och "Violanta" af Erich Wolfgang Korngold.

Komponisten är en wienare i värnpliktsåldern, hörbarligen fullproppad med de senaste årtiondenas moderna tyska och italienska musik och hemma i musikens teori som en fulländad professor. Men all teori är fortfarande grå och endast lifvets träd grönt, och suset från dess grenar, har den unge wienaren ännu icke förnummit. Hans musik lider icke brist på glans och rörelse i tonal mening, han handterar orkestern som en jonglör sina bollar och jag är viss på, att många musikrevolutionärer låta duperas af hans raffineradt gestaltade partiturer. För den däremot, som begär ett varmt klappande hjärta bakom tonerna, en darrande själ, icke en notskrifvande hand, har denna musik ingenting att ge. För öfrigt saknar den enhetlig hållning i sin flykt genom alla möjliga stilarter och känslområden.

Ej heller har komponisten haft lycka med sitt textval, åtminstone i fråga om "Polykrates ring", en dramatisk obetydlighet i anslutning till en dikt af Schiller, medan den venetianska renässansmålningen "Violanta" onekligen bars af ett starkt, om och något ihåligt operapatos och företedde själsaffekter, som gäfvö kraftiga impulser åt musikern.

Hufvuduppgifterna sjöngos af fru Larsén-Todsen och fröken Edström samt hrr Stockman, Molin och Hislop, och deras ansträngningar att få bukt med de obarmhärtigt fillkrånglade sångpartierna både syntes och hördes. Men det gick erkännansvärdt bra, särskildt tilldrog sig fru Larsén-Todsen intresset för sin både vokalt och dramatisk glansfulla tolkning af Violanta. Uppsättningen bjöd på ett par stilfulla scenbilder, af hvilka den venetianska interiören tog priset genom utsökt färg- och linjeverkan.

Hvilket stort svalg, som är befäst mellan artificiell och besjälad tonkonst framgår noggsamt vid en jämförelse mellan Korngolds operor och Emil Sjögrens verk. Konserten till minne af den sistnämnde, med biträde af Wilhelm Stenhammar, fru Davida Hesse-Lilienberg, mlle Radisse, fröken Signe Kolthoff, hrr Arvid Hydén och Peder Möller hade samlat fullt hus i Musikaliska akademien och förgyllde ett par höstliga kvällsfimmor med den bortgångne diktarens innerliga tonspråk. Värdiga och djupt kända minnesord af Tor Hedberg, väl framförda af

fröken Kolthoff, öppnade programmet, hvilket sedan bjöd på ett lyckligt och omsorgsfullt återgifvet urval af Emil Sjögrens vokala och pianistiska arbeten, dessa som bäst motsvarade minnesordens karaktäristik af Emil Sjögren som det värliga känslolifvets skald. —

När krubban är tom bitas hästarna, säger ett gammalt ordstaf. Tillämpadt på hrr revy författare kunde det omskrivas så, att när idéerna tagit slut, koka revyskalderna soppa på hvarandra.

Det bekräftar sig nu på Södra teatern, där Otton Hellkvists och Fred Winters revyoperett "Ruffy T3" afton efter afton förtrollar ett lättvunnet publikum. Författaren har med den godmodighet som utmärker nutida konkurrenter (hm!) hissat upp Emil Norlander på scenen och visar, hur han betar sig, då han umgås med sin sånggudinna. Detta plus åtskilliga andra ingredienser, som sammanfalla med publikens smak, har redan tillförsäkrat revyn en popularitet, som torde göra den odödlig till jul eller så omkring, och det är mera än hvad många författare som icke skriva revyer, kunna berömma sig af. ARIEL.

"Mekaniska fröken" heter Anders Ejes senaste dramatiska försök, en fars i tre akter, som uppföres på Vasateatern. Då programmet anges att handlingen fildrar sig vid en modern fransk badort, men i själfva verket föres man in i ett slags "Ingens land", där man icke riktigt trifs, ty fransk fars blir det aldrig af stycket och knappast något annat heller. Man nästan önskar, att få byta bort denna hybrid mellan svensk fyndighet och fingerfärdighet — ty Anders Eje äger bäggedera — och fransk farseschablon mot det studentspex, som herr Winnerstrand tänkes uppträda i. Studentspex bruka vara roliga och Mekaniska fröken — — näja, publiken tycktes ha roligt, men dess pretentioner resa sig i allmänhet icke skyhögt.

Stycket kommer att gå på herr Winnerstrands kostymering till spexhjälfinna. Om herr Victor Lundberg hade förunnats en roll, i stället för den obetydlighet, som fallit på hans lott, skulle det nog gå ännu bättre. Men med två så starka namn som Winnerstrand och Lundberg på programmet kan den snälla publiken smälta en hel del. ETH. K.

Från Smålandsbygd.

Skisser af HEDVIG SVEDENBORG.

IV. På kyrkogården.

DET ÄR LÖRDAGSKVÄLL OCH DEN lilla helgsmålsklockan i stapeln har nyss slutat ringa. Kyrkvaktarn och dödgräfvaren Jonas Jonsson följa oss mellan grafvarna.

Ett vackrare läge på kyrkogård med den vida utsikten rundt omkring får man säkert lefa efter, men också efter mera triviala grafvårdar. Trångt och fätt ligga de, i de flesta fall, ovårdade små kullarna och på hvarje kulle står en precis likadan minnesvård. En tumstjock bräda med ett litet ornament upptill. På framsidan den bortgångnes namn och titel — har han ingen annan titel så kan han i alla fall stå som familjefadern, eller änkingen, eller fattighjonet — och på baksidan ett bibelspråk eller en psalmvers.

Det verkar snarast som en kolerakyrkogård eller ett slagfält eller som om man där jordat ett helt barnhem, ty större brist på fantasi och personlighet kan knappast tänkas.

På de flesta bräderna hänger äfven en krans af pärlor i svart och silfver med en ängel innanför ett ovalt glas. Dessa kransar finnas allt få hos handelsman i byn och därför så — — —

Men på lilla Britas graf, hon som svält ihjäl för att få en hederlig begrafning, finns ingen krans.

— Nej, menar Jonas dödgräfvare, kransarna ha vurlit så dyra nu, så syster hennes mäktade intef med det.

— Ha kransarna också blifvit dyrare?

— Visst de. Handelsman säger att det går åt en så fali mängd ute i kriget.

— Jaså, på det viset.

— Men en salig hädangång fick hon, fortsätter Jonas. När jag kom ned i Backen för att "rekommendera liket", så var hon inte dö än men gumman min och Lotta i Brunn passade på att göra henne färdig till sista färden ändå innan hon hann bli aldeles styf. Se det var minsann inte lätt, för hon låg med alla sina kläder på sig, de finaste ytterst och de sämre innerst. Och de blef minsann inte mycket kvar af henne sedan de fått af henne alltsammans.

— Och detta kallar Jonas en salig hädangång?

— Visst de, visst de, när hon var så innerligt lycklig att få gå ifrån alltsammans så hon riktigt sken. Förresten kan herrskaperna själfva se, och han visar på brädans baksida där det står:

Min själ längtar och trängtar till Herrens gårdar, mitt hjärta och min kropp jubla mot lefvande Gud.

— Se det var det sista hon sa.

Kvällssolen förgyller den torfliga värden och det är som om den strålar af ett inre ljus. Vi stå i stilla andakt, då någon säger: — Nej men är Julia Glimm också död?

— Visst de, Jonas rifver sig betänksamt i nacken. Hon var någe till besvärlig, skall jag säga. Hon var sjuk gång på gång i vintaras. Dom som förstod någe sa att det var blindtarmen men själf bara skraftade hon och mena att det nog bara var benikemask. Och på juldan var hon så uschel, att vi rakt trodde att vi skulle få lik af henne. Och inte en ljusbit fanns i stugan utan i becka mörkret låg hon. Men hur det var så kom hon sig igen och satt och spann och sang. Se spinnrockarna ha nu kommit fram i hvarenda stuga igen, för annars får en välan gå i paradisdrakt allt hvad det lider. Spinna kan dom ju förresten se att göra vid brasan utan ljus. Men så en dag, bäst hon satt och sang och spann, ramlade hon så godt som in i elden

och var dö med det samma. Och ingen fanns i stugan då mer än Tok-Lina som Julia Glimm varit passelant åt i alla dessa herrans år. Men då var det Tok-Lina som fick bli passelant istället och hon blef nästan normal igen på kuppen.

Julia Glimm! Alltid så glad och glittrande rolig i all sin fattigdom och nöd. Och det har man ju sett många gånger förr att den som fått det ljusa lynnets härliga gåfva äfven blir pröfvad hårdare än andra. Annars skulle de ju inte känna att de lefde och det är ju det som är meningen med denna jordevandringen.

Först var det fadern som söp och var oregerlig och gjorde hemmet till ett litet helvete, sedan blef hon själf trolöst öfvergifven af den hon skänkt hela sitt varma hjärta och så kom detta med system hennes, som blef tokig och dag och natt bara gick omkring och slog med en käpp mot alla de förfärliga ormarna, som hon sökte värja sig emot. Man kunde rakt tro att faderns delirium gått i blodet på den lilla stackarn. Men när helst man kom in i stugan till Julia Glimm så var där alltid solsken, tyckte man, blommor ute och blommor inne och med sin glada röst visste hon bot för allt ondt och vrångt här i lifvet. Aldrig heller var hon förlägen eller bortkommen. Utom kanske en enda gång.

Det var den gången hon fick en liten gyllenlädersbit efter en stor städning på Blomkulla gård. Det var ett trasigt hörn som en gång suttit på en gammal länstol. En flik af en röd ros och en blå drufklase syntes än på den afnötta guldgrunden. Och så hände det sig en vacker söndag att Julia Glimm kom skyndande till kyrkan i en sko med en röd ros på och en med en blå drufklase. Men hon kom inte längre än till kyrkporten, då hon stannade som fastnaglad.

I den lilla muntra stugan och på den ljusa vägen hade hennes skor alls inte förefallit henne märkvärdiga — men redan på kyrkogården började de att kännas så tunga på hennes fötter och som sagdt, när hon kom till kyrkporten kunde hon inte lyfta fötterna från de gamla grafhällarna.

Det var ju klart att en kristen människa inte kan komma in i Guds hus klädd i gyckelskor. Och så stod hon där utanför på den forna skampåleplatsen och åhörde predikan stilla och ödmjuk som aldrig förr.

Och nu ligger hon där, medan den enkla grå brädan på en liten kulle med lavendel och bellis är det enda tecknet på att det en gång fanns en solskensmänniska som hette Julia Glimm.

Nej, en pärlkrans som kan gnistra i solen och klinga i stormen det måste i alla fall Julia ha, om de än äro aldrig så dyra — för krigets skull.

En bok om Gustaf Fröding.

DET ÄR LYCKLIGT FÖR EN STOR SKALDS minne att hans diktning får en förklarare, hans personlighet en skildrare, medan spåren af hans gång genom tiden ännu äro djupa och friska. Medgifvet att ett visst afstånd mellan skildraren och hans föremål är nödvändigt för att ett objektivt åskådningssätt skall kunna göra sig gällande, kvarstår likafullt fördelen för kritikern att gå diktarens gärning in på lifvet, innan ännu den miljö, hvori han lefde och de människor, som stodo honom nära, försvunnit ur tiden.

Om en diktare af Esaias Tegnér's rang föreligger icke förrän nu, långt inne i det 20:de århundradet, början af den monografi som vår odling borde haft tillgång till redan för femtio år sedan. Dröjsmålet har nog ej förorsakats af brist på pennor, som mäktat skapa Tegnérboken, men man offerar ej år af forsknings- och kritikermoda på ett verk, som blott ett fåtal efterfraktar, ty litteraturanlys var ingen med allmänt intresse omfattad läsning i 1800-talets Sverige. Man får hoppas, att förhållandena ändras i vår flitigt bokalstrande och bokslukande tid, att Tegnér's diktargärning, som alltför litet beaktats af nutidens människor hädanefter skall tränga djupare ned i vårt kulturlif, icke bara synas på bokhyllan i en volymrad, som sällan eller aldrig öppnas.

Men om Tegnér fått vänta på en utförmade monografi, har Gustaf Fröding däremot redan blifvit föremål för en både bred och djup granskning. Det är dr John Landquists bok: Gustaf Fröding. En psykologisk och litteraturhistorisk studie, som sedan någon tid föreligger i bokhandeln. (Albert Bonniers förlag.) Frödings vers ringer nu som bäst i samtidens öron, och dr L:s arbete är ägnadt att förtydliga klangen för dem, som tilläfsventyras ännu icke hunnit fatta den fulltoniga sammanringningens höghet.

Det finns nämligen ännu i dag åtskilligt godt folk i det här landet, som bär på en ganska flack uppfattning af Fröding som skald. Ty det är faran med denne mästarengares vers att den till följd af sin strömmande öppenhet, sin lefvande bildvärld, varma medkänsla och en formkonst, som i grace och flykt söker sin like, drages ned af de tusenden, för hvilka humorn blir till yttlig lustighet och som åt de djupa känslövibrationerna ge en sentimental utfolkning.

Skalden betecknas af Frödingsbokens författare med det välfunna epitetet "Tillvarons utlänning". Gustaf Fröding tillhörde nämligen i hög grad de i yttre afseende tafatta. Verkligheten bjöd honom tusen kantigheter, med hvilka han kolliderade, och följden blef att hans andliga jag gardeerade sig utåt, för att med desto större intensitet uppgå i ett rikt fantasilif. Hans personlighetskänsla växte och hans sång steg som en brusande stråle ur dolda djup, än tjugande och vek, än stolt och stridbar, beroende på de stämningar yttervärldens tryck födde hos honom. Gustaf Fröding, inpressad i själfgodhetens och habilitetens samfund, var en främling, för hvilken intef fack fanns reserveradt och som tog hämnd på detta samfund genom sitt snilles manifestationer.

Dr L:s analys af den frödingska personlighetens isolering, dess orsak och inflytande på hans diktning är lika fin som fångslande, ej mindre de därpå följande kapitlen om skaldens beundran för Walter Scott, parallellen mellan Frödings och Byrons melankoli, hans ställning till samtiden, och slutligen hans sinnessjukdom, ut från hvilken författaren leder en glänsande analys af den för skalden egendomliga skuld-känsla, som stundom fick karaktär af tvångsföreställning. De tusen sinom tusen vännerna af Frödings diktning möta här en bild af skalden, modellerad med den ömaste konst. Skildraren är djupt intagen i sitt föremål, det hvilat en ideel klarhet öfver de skarpsinnigt genomförda undersökningarna, och många nya utsikter ha genom dessa blifvit öppnade öfver den frödingska poesiers underbara landområde.

E. H—N.

IDUNS SKÖNHETS INSTITUT.

(Forts.)

N:r 472. Genom en boidoperation på halsen har jag fått ett mycket fult ärr. Jag har i annonser sett att ett par danska s. k. kosmetiska kliniker genom parafininjektioner behandla dylika tråkigheter. Kan jag hänvända mig dit eller hur skall jag kunna bli af med detta märke?

Bekymrad.

Bättre än att uppsöka en kosmetisk klinik (såvida den ej står under läkares uppsikt), är att vända sig direkt till en skicklig kirurg och höra hvad som kan göras.

N:r 473. 1) Vore obeskrifligt tacksam för ett återuppreparande af den salva ni rådde till mot för tidiga rynkor. Kan salvan fås på

apotek? — 2) Kan man få köpa färdig gurkmjolk i Stockholm eller annorstädes? — 3) Är valnötsdekot bra både för svartbrunt och ljusbrunt hår, som börjar gråna? — Får man rynkor af att gråta mycket? Förlåt alla mina frågor.

En som gråtit mycket.

Ej underligt att ni fått rynkor under ögonen då ni gråtit så mycket. Det måste ni först och främst lägga bort. Det medel ni menar är kanske följande: 38 gr. alun, 42 gr. tjock mandelmjolk, 165 gr. rosenvatten. Upplös alunen i rosenvatten, sedan ihälles mandelmjölken så småningom under jämn omröring. Utföras å apotek enligt skriftligt rec. Ansiktet tvättas med denna lösning en å två gånger i veckan. — 2) vet ej om gurkmjolk finns att köpa färdig, men ni kan tillreda den själf enligt beskrifning i sv. på fr. 432 i

33. — 3) Valnötsdekot passar bäst för mörkt hår.

Fru Skönhetsdoktorn.

SVAR

A DEN SENAST INFÖRDASERIE
frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas sig naturen "Ebon", hvadan innehafvarinnan af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

N:r 232. Mal svärma ju alltid omkring. De komma in genom öppna fönster. Och fönster kan man ju inte om sommaren hålla stängda. Men kläder, som man är rädd om och som man inte har i dagligt bruk skall man ha så förvarade att malen inte kan komma åt dem. Pälsverk och dylikt dyrbart vintertyg skall tidigt

på våren då de ej mera äro i bruk, nedläggas, sedan de väl piskats och borstats, i en lår och alla springor kistras för med pappersremor. Eller kunna de nämnda sakerna alltsedan de väl rengjorts, nedläggas, insvepta i skynken, i kistor. I brist på skynken kan man använda stora tidningar, som noga svepas om plaggen. Så har man i handeln s. k. dräktpåsar af papper, hvori man förvarar fina klädesdräkter, frackkostymer o. d. Kostymen hänges på sin hängare. Dräktpåsen drages öfver, sammanknytes uppif. Mindre plagg kunna förvaras i de där hattpåsar som man i hattaffärerna får om de hattar, som ej sändas hem, utan som man själf tar med sig. De äro utmärkta. Äfven i vanligt tidningspapper kan man insvepa mindre plagg. Allå plagg, som hänga lösa

(Forts. efter Köksalmanackan.)

Iduns Pristäfpling N:o 20.

SIFFERKVADRAT.

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

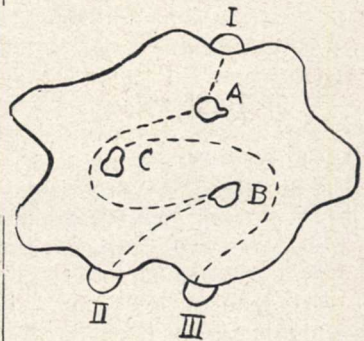
Sök att ordna siffrorna i denna kvadrat så, att aldrig någon siffra med samma valör kommer i samma rad, vare sig vertikalt, horisontalt eller diagonalt. Dock måste fyra siffror uteslutas, och de fyra rutorna i midten lämnas tomma.

»Lilla Sonja».

Lösning märkt pristäfpling n:r 20 och helst frankerad med landstormsmärke insändes till Iduns redaktion senast den 12 okt. 1918. De tre första rätta lösningarna, som vid granskningen påträffas, erhålla hvardera 5 kr. i pris.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 18.

DE BÅDA SJÖVÄGARNA.

De tre första rätta lösningarna, som vid granskningen påträffats ha lämnats af Maria Bergström, Sala, Kerstin Hanson, Strömsund och Axel Hammein, Ronneby, hvilka sålunda erhålla 5 kr. hvardera i pris.

IDUNS TIDSFÖRDRIF

DE MÄRKVÄRIGA DJUREN.

rgussismt
ggpätsoh
jngsoelnaol
lllpsii
gtalsvri
kaasmlt
täyshs
ketoorx
gpskiroal
hdfynull
kufmins
kllnotsn
somsrigr
äggtusnh

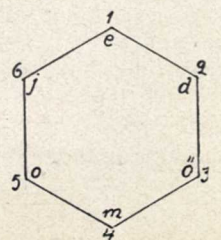
Omåsta bokstäfverna i hvarje rad så att man kan läsa namnen på några märkvärdiga men ofta förekommande djur.

Anna H—m.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 37

Rebus: Rättvisa framför allt. SEXKANTEN:

GALOSCHER

NU INKOMMIT

DAMGALOSCHER

MED HÖGA ELLER LÅGA KLACKAR.

HERRGALOSCHER

I ALLA STORLEKAR.

DAM-BOTTINER

AV 1:MA GUMMI MED SVART SAMMET ELLER GRÅTT TYG MED SKINNBRÄM.

AKTIEBOLAGET

NORDISKA KOMPANIET

SKO-AVD.

STOCKHOLM.

"O, hur härligt! —"

blänka inte silver-, koppar- o. mäs-singkärn, äfven prydnadsföremål, hur djupt svart och glänsande är inte spisen, hur silverlika bli inte disk-bänk, knifvar och gafflar, och kristallklara fönster och speglar, då Nordstjernans Silver-, Me-tall-, Spisel-, Zink-, Knif- o. Fönsterputs användas! — Begär dem! De äro bäst! —

I alla väder
är
**Gahns
Maniol**
det bästa
för huden.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Ostmans Hus-moderskurs i Stockholm.
FORSLÅG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 29 SEPT.—5 OKT. 1918
SÖNDAG. Frukost: Smör; bröd;

biff af hästfilé med lök och potatis; kaffe eller te. Middag: Svamp-soppa; fiskfärs med räksås och potatis; kristidstårta.
MÅNDAG. Frukost: Bröd; mar-me-lad; stekt sill med grädde och lök och potatis. Middag: Kottkörtkorf med potatismos; äppel-soppa.

I en punkt

SKULTUNA KOKKÄRL
äro alla
husmoder-
ense;
äro bäst!

**A. B. PHARMACIAS
PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta
vid epidemier,
Flaskor om 50 st. Kr. 1:75.
SÄLJAS ÖVERALLT

På grund av alljämt ökande papperspri-ser och framställningskostnader ha under-tecknade tidningar sett sig nödsakade att fr. o. m. den 1 oktober 1918 höja lösnummer-priset

för Hvar 8 Dag, upplaga A till 25 öre
„ Idun, upplaga A till 25 öre
„ Vecko-Journalen, nationalupplagan till 25 öre
„ Allers Familje-Journal till 25 öre.

Stockholm, Göteborg och Hälsingborg
den 20 augusti 1918.

Hvar 8 Dag. Idun. Vecko-Journalen.
Allers Familje-Journal.

TISDAG. Frukost: Bröd; mar-me-lad; strömmingsflundror med potatis; kaffe eller te. Middag: Kropp-kakor (ransoneringsfläsk); plummon-kompott med kakor.

ONSDAG. Frukost: Bröd; ka-viar; pannbiff med lök och potatis; kaffe eller te. Middag: Kokt blomkål med svampstufning och potatis; hvardagskräm med saftsås.

TORSDAG. Frukost: Bröd; mar-me-lad; stekt färsk sill med potatis; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkåssoppa (vegetarisk buljong) med prinskorf; potatispannkaka.

FREDAG. Frukost: Bröd; mar-me-lad; spicken sill med gräslök, grä-de och potatis. Middag: Kalops af oxlefver med potatis och lingon; saftsoppa.

LORDAG. Frukost: Bröd; mar-me-lad; bräckkorf med stufvad potatis; kaffe eller te. Middag: Ve-getarisk blomkålspuré; sillbullar med sötsur sås och potatis.

RECEPT:

Svamp-soppa (f. 6 pers.). 2 palsternackor, 1 litet selleri, 2 pur-jolökar, 1 chalottenlök, 2 1/2 lit. svamp (Kar-Johan, kantareller), 40 gr smör, 2 1/2 lit. svamp-soppa, salt, hvitpeppar, 1 äggula, 1 del. grädde.

Beredning: Rotsakerna ansas på vanligt sätt och skäras i små tärningar. Svampen rensas, sköljes mycket väl, förvälles i kokande, saltat vatten, upphälles i durkslag, får rinna af och spadet tillvaratages. Svampen skäres i strimlor, hvilka fräsas väl i smöret tillika med rotsakerna. Svampspadet, som bör ut-göra 2 1/2 lit. spådes på och soppan får koka omkr. 1 1/2 tim. eller tills allteammans är fullkomligt mjukt. Soppan afsmakas med kryddorna. Äggulan och grädden vispas upp i soppskålen och soppan hålles under kraftig vispning. Serveras, om så önskas, med oststänger eller ostkåx.

Kristidstårta (f. 6—8 pers.). 2 ägg, 1 hg. socker, 175 gr. kokt, kall, rifven potatis, 12 gr. potatis-mjöl, 3 bittermandlar.

Till formen: 10 gr. smör, 3 msk. mjöl eller stötta skorpor. Till fyllning: 1 del. fruktmos. Vaniljkräm: 1 ägg, 25 gr. socker, 1 del. grädde, 1/2 del. vatten, 1 tsk. potatismjöl, 3—4 droppar vaniljessens.

Beredning: Äggen och sockret röras 15 min. Potatisen tillsättes och massan röres 5 min., hvarefter den rina mandeln och mjölet iblandas. Af smeten gräddas två bottnar mellan hvilka bredes fruktmos.

Till vaniljkrämen blandas alla ingredienserna i en kastrull och krämen får under kraftig vispning sjuda, tills den är tjock och pösig, då den afsmakas med vaniljessensen, vispas, tills den är kall och hålles öfver tårtan.

Blomkål med svampstufning (f. 6 pers.). 2 stora blom-kålshufvuden, vatten, salt.

Svampstufning: 3 lit. svamp (Kar-Johan, smörsopp-taggsvamp), vatten, salt, 30 gr. smör, 60 gr. mjöl, 5 del. svampspad, 2 del. grädde, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: Blomkålen rensas och får ligga 1 tim. i vatten till-satt med litet ättika (1 msk. till 1 lit. vatten). Svampen rensas, sköljes väl, förvälles i kokande, saltat vat-ten, upphälles i durkslag och spa-det tillvaratages. Svampen skäres i tärningar och fräses väl i smöret tills det är klart. Mjölet utröres med 1 del. af svampspadet, resten af spa-det kokas upp, afredningen tillsättes tillika med grädden och såsen får koka 5 min. Svampen lägges, stuf-ningen får ett uppkok, spådes med mera spad, om så behöves, samt afsmakas med kryddorna. Blomkålen kokas mjuk i saltadt vatten, upp-lägges med hälslef på fat och stuf-ningen hålles öfver. Anrättningen serveras med potatis.

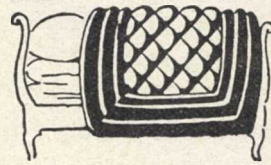
Kalops af oxlefver (f. 6 pers.). 1 kg. oxlefver, 10 gr. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. mjöl (30 gr.), 3 rödlökar, 20 gr. smör eller flott, 8 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 6 del. kokande vatten, 1/2 msk. soja.

Beredning: Oxlefvern putsas, sköljes väl och får ligga i vatten ett par timmar. Den upptages, ur-kramas väl, inklappas i en kött-handduk och skäres i tärningar, hvilka rullas i en blandning af kryd-dorna och mjölet. Löken skalas, hac-kas groft och brynes i fett i en järnkastrull, lefvern lägges i tillika med pepparkornen och lagerbladen, och vattnet blandat med sojan spå-des på. Kastrullen sättes öfver frisk eld, så att vätskan hastigt kokar upp, köttet får därefter sakta koka med tätt lock, tills det är mörkt, eller omkr. 2—2 1/2 tim. Kalops lägges upp på varm karott och så-sen hålles öfver köttet. Serveras med kokt potatis.

(Forts. fr. föreg. sida.)

i garderober och hvilka begagnas rätt ofta, böra med korta mellanrum tagas ut och borstas. Garderoberna böra hållas rena, genom att kläderna ofta tagas ut, medan garderoben städas och skuras. På den tiden man hade

DUN TÄCKEN

Varma, hållbara,
eleganta.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
Täckfabrik och Fjäderrenseri
VINSLÖF.

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

SINGER HEMETS SYMASKIN

Lägg i kokboken

eller anslå i köket »Några bepröfvade recept för bakning af tårter m. m. med Gooda-Jästmjöl. Det är de bästa recepten för det finaste jästmjölet. Burkar à 15, 25 o. 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co

VOLTA

elektriska
resstrykjärn med-
packas först i köjterten

**ELEKTRISKA
AKTIEBOLAGET
VOLTA**
ULVSUNDA PR. STOCKHOLM
UTSTÄLLN. BIRGERJÄRISG. 21

STEINWAY

Ensamagentur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 39, Stockholm.

Sorger för Bränsle?

Det bästa botemedlet är att köpa "Brinabra", antingen Ni nu köper Sparkaminen "Brinabra" eller Sparkokaren "Brinabra" eller Brikettpressen "Brinabra" var för sig eller tillsammans. — I alla fallen sparar Ni pengar och Ni märker sorgerna försvinna. — Begär prospekt. :—: Levereras direkt eller genom Järnhandlare.

FRANK MALMBERG
Brunkebergstorg 14
STOCKHOLM

RIKS 88 60

ALLM. 84 06

LEDIGA PLATSER

BÄTTRÉ FLICKA erhåller i höst plats på herrgård i Södermanland att deltaga i förekommande göromål samt att sköta två flickor i åldern 4-1½ år. Lön 25 kr. i mån. Familjemedlem. Svar till fru Margit Bohlin, Hållsta.

EN ENKEL, anspråkslös, barnkär, bättre flicka, ej under 25 år, som är villig, att ensam utan jungfru utföra alla sysslor i ett hem, får plats nu genast i liten familj. Svar med lönepretentioner och foto till fru Thora von Kraemer, Kristinehamn.

EN BÄTTRÉ, enkel och duktig flicka även något äldre får plats i prästgård på landet nära Stockholm. 2 å 3 personers hushåll. Svar till Toresunds prästgård, Mariefred.

ÄLDRE DAM i stilla vänl. hem i vacker, liflig trakt på landet (mel. lerb. Sverige) önskar till hösten ss. sällskap och hjälp i hush. en bild. dam af god familj, 30 å 35 år. Sök. skall vara frisk, ordningsälskande, verkligt musikalsk, gärna även språkkunnig (tyska) hafva ett gladt och jämnt lynne samt symp. sätt och utseende. Ref. fordras och gifvas. Svar med foto. till »Äldre dam», under adr. S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

I MINDRE FAMILJ, boende ½ timmes järnvägsresa från Stockholm, erhåller ung, bildad, musikalsk flicka lättare plats att som familjemedlem ha vård om och lämna undervisning i enklare skolämnen åt en flicka på 6 år och en gosse på 4 år samt att gå frun tillhanda med städning, dukning, något sömnad etc. Tillfälle till engelsk, tysk, fransk konversation. Referenser utbytas. Svar med foto, som säkert returneras, till »Kulturellt hemlif», Iduns exp.

Lärlingarna önskas snarast för 3 barn i läroverkets mellanstadium i enkelt hem på landet. Svar till »Postlack 9», Tolg.

Till sjuklig husmors hjälp att förestå hemmet önskas bättre omtänksam, godhjärtad flicka, kunnig i samtl. göromål för enkelt godt hem. Två gossar 6 och 8 år, jungfru finnes. Någon vana vid sjukvård önskvärd. Svar med rek. och foto till Civilingenjör B. Gudmundson, Kristinehamn.

Bättre flicka van vid ordning och arbetsamhet samt villig att utföra en ensamjungfrus sysslor — ej tvätt och skurning — erhåller god plats i mindre familj. Svar med betyg och foto till »Barnkär», Amål p. r.

2 redbara ordentliga flickor, något kunniga i matlagning, erhålla förmånlig plats i hvar sin familj å 3 pers. hushåll, i större Norrlandsstad. Event. enkla bättre flickor, villiga att utföra en jungfrus sysslor. Svar till »2 familjer», under adress S. Gumaelii Annonbyrå Stockholm f. v. b.

Plats finnes i godt hem hos äldre dam för bildad fröken såsom sällskap och lektis hvilken även är villig biträda med i hemmet förekommande sysslor. Ansökning med uppgift om ålder och referenser (blott bästa) till »D. H. 35», Iduns exp., Stockholm.

Enkel, barnkär, gärna musikalsk flicka, med förmåga och intresse handhafa barn, erh. pl. om bet. foto. och lönepr. sändas till Viks gård, Stigtomta.

Bättre flicka kunnig i matlagning och bakning erhåller plats till tillsammans med husmodern sköta hushållet. Särskild hjälp för grofsysslor. Svar till Fru S. Nyström, Odengatan 57, Sthlm.

Två bildade flickor, väl rekommenderade, erhålla plats i rektorsfamilj i Norrland, den ena för barnen, den andra för hushållsgöromålen. Lön efter kompetens. Svar snarast till Fru Tiselius, Hudiksvall.

Värdinna. Större industriföretag, som till hösten ämnar sätta upp pensionat för sina ogifta tjänstemän — c:a 10 st. — önskar lämplig medelålders person att förestå samma. Hushållningen skall öfvertagas såsom egen affär, dock med vissa förmåner från bolagets sida. Svar med detaljerade uppgifter om förutsättningarna för platsens skötande jämte fotografi till sign. »Värdinna», under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Husmoder, kokerska och jungfru

för marketenteri vid industriell anläggning (c:a 30 matgäster) sökas. De sökande skola vara fullt kompetenta att sköta sina sysslor. Tillträde till platsen skall ske 1 oktober. Svar till »Marketenteri S. W.» under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Äldre pålitlig flicka

något van vid sjukvård önskas i tjänstemannafamilj på landet för att biträda husmodern i vården af ålderdomssvaga samt smätningar. Svar med löneanspråk till »Värdinnorna», p. r. Rödeby, (Bjeking).

Skrifbiträde i liffsmedels-nämndsexpedition

behöfves snarast. Ansökning med referenser, löneanspråk och helst foto. insändas omedelbart till kyrkoherde R. Matsson, Helsingtuna, Hudiksvall.

Bildad, hushållskunnig flicka

får väl aflönad plats i liten familj i Norrland, jungfru finnes. Ansökning med fotografi till Fru Lisa Lindholm, Burträsk.

Vid Vänersborgs högre flickskola

anställes vid början af vårterminen 1919 en lärarinna med tjänstgöring i förberedande skolans tredje afdelning. Sökande bör ha genomgått småskoleseminarium eller därmed likställd utbildningsanstalt och helst äfven åttaklassig flickskola. Lön: 1,500 kr. Till styrelsen ställd ansökan insändes till skolans föreståndarinna före den 15 okt.

Norge.

Från 15 okt. eller 1 nov. är plats ledig i bättre familj utanför Kristiania för bildad musikalsk flicka som hjälp och sällskap och som är villig att deltaga i lättare hushållsgöromål, helst med någon vana i sömnad. Lön 40 kr. pr. månad. Svar helst med betygsafskrifter och foto. Till Postbox 249, Lysaker st. via Kristiania, Norge.

Som hushållselev

eller hjälpredda till frun önskas plats för 18-årig bättre flicka på större herrgård eller i prästgård i mellersta Sverige. Hon är förut ganska hushållsvan. Svar med prissuppgift till Bankdirektör H. Viman, Visby.

Lärlingarna

önskas att läsa Ahlinska skolans 1:a och 2:dra kurs med två flickor samt undervisa i musik och hjäpa till med handarbeten. Svar med fotografi, betyg, anspråk m. m. märkt »Landt-egendom på Ostgötaslätten», Ostg. Corresp. kontor, Linköping f. v. b.

Hos ensam

medelålders folkskollärling på landet i mellersta Sverige erhåller nu genast en snäll, anspråkslös, ordentlig, arbetsam, stilla och tyst samt skyggnig, bildad person ett hem mot att sköta hushållet (äfven grofsysslor) samt trädgården. Eget rum. Lön 20 kr. Svar märkt »L. R.» jämte rekommendationer, betygsafskrifter, fotografi jämte uppgift å ålder till Iduns exp. f. v. b.

Lärlingarna

för undervisning af 8-årig gosse till inträde vid a.l.m. läroverk sökes för omedelbart tillträde af brukstjänstemannafamilj. Den sökande bör vara villig biträda med husliga sysslor. Onskvärdt om förmåga finnes att undervisa i pianospelningens första grunder. Ansökan jämte foto., referenser och löneanspråk till Rolf, Aby.

För vårt barnhem

där städe ett 70-tal barn vårdas, äro följande platser lediga för tillträde den 1 november d. å.:

- 1) Såsom husmoder, hvilken ett åliger att handhafa hemmets ekonomi, utöfva uppsikt öfver kosthåll och tjänstpersonal;
- 2) Såsom barnvärdarinna. Löneförmånen för vardera 600 kr. pr år med dyrtidstillägg, som nu utgår med 20 proc. samt fri kost och logi.

Ansökningar jämte uppgift å ålder, betygsafskrifter och helst foto. torde insändas senast den 12 okt. till Hölma-Helsinglands Linspinneri & Värfveri A.-B., Forssa.

Bättre flicka

väl kunnig i matlagning och bakning som på egen hand vill åtaga sig att med omtanke och ordning ensam sköta litet fint hem sökes till 15 okt. Ansökning till familjen. Adr. grefvinnan Stackeberg, Grenna.

Barnfröken

Bättre flicka, något kunnig i sömnad får god plats den 15 okt. att sköta 2 flickor i ålder 5½ och 4½ år. Svar till »Familjemedlem», Borås.

För sjuksköterskelev

finnes plats att tillträda den 1 nov. vid Kroppefjälls sanatorium. Ansökning åtföljd af betygsafskrifter och läkareintyg sändes till Husmodern, adr. Dal-Rostock.

Husmors- och skolköks-lärlingbefattningen

vid Hussborgs landtmanna- och landt-hushållsskola är till ansökan ledig. Tillträde den 1 nov. Närmare upplysningar genom skolans rektor direktör U. Celsing, Johannisberg. Tel.24.

Kokerska.

Redbar och ordentlig kokerska fullt kunnig i enklare och finare matlagning önskas den 1 nov. till liten officersfamilj. Svar till fru E. Lovén, Linköping.

I dessa dyra tider

önska många damer förskaffa sig inkomster. Tillfälle härtill erbjudes genom arbete för Skandinaviska Lifförsäkringsaktiebolaget i Örebro, det enda lifförsäkringsbolag, som invalt någon dam i sin styrelse.

Lifrantor & pensioner.

Kapitalförsäkringar.

Lifförsäkringar.

De som önska agentur behagade till-skrifva:

Skandinaviska

Lifförsäkringsaktiebolaget,

ÖREBRO.

PLATSSÖKANDE

SJUKVÅRDSKUNNIG, bildad flicka söker plats som hjälp åt sjuk herre eller dam, ev. att deltaga i husliga sysslor. Svar till »God värde», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRÉ FLICKA, kunnig i enklare matlagning önskar plats som husmoders hjälp i prästgård eller i herrgård. Vill gärna biträda med skrif-göromål. Svar till »15 nov.», Iduns exp. f. v. b.

I PRÄSTGÅRD eller landtegendom önskar betalande ung flicka af god familj plats att utbildta sig i alla husliga göromål äfvensom trädgårds-skötsel. Svar med prissuppgift m. m. till »18-åring S. P.», S. Gumaelii Annonbyrå, Malmö.

ENKEL, ANSPRÅKSLÖS FLICKA önskar plats som värdinna hos läkare, hvilken hon är villig att biträda vid mottagningen. Fritt vivre önskas. Svar till »Sjukvårdsintresserad», S. Gumaelii Annonbyrå, Malmö, f. v. b.

SOM BITRADE med kartritning och hushållsgöromål önskar bildad musikalsk flicka plats genast i god familj där helst dessa göromål kunna förenas. Önskar vara ansedd som familjemedlem. Svar inom 8 dagar till »Intresserad och kunnig», Box 1, H ö ö r.

22-ÅRIG BÄTTRÉ FLICKA, van vid sjukvård, samt kunnig i enklare matlagning, bakning och öfriga husliga göromål, önskar i nov. plats i godt hem som husmoderns hjälp eller som värdinna åt äldre herre eller dam. Sv. t. »A. Famijemedlem», Iduns exp.

GYMNASTIKDIRKTÖR önskar plats i familj. Är villig deltaga i hushållsgöromål. Svar till »Moderata anspråk», Iduns exp. f. v. b.

EN 30-ÅRIG FLICKA önskar plats där husmor saknas, äfven där barn finnes, är kunnig i allt i ett hems skötande, äfven sjukvård. Svar till »F. S. K.», Iduns exp.

UNG, hemlös småskollärling önskar under sina vinterferier (3 mån.) få komma till ett godt hem som husmors hjälp. Helst i Värmland, i stad eller på landet. Svar till »Fritt vivre och fria resor», Iduns exp. f. v. b.

17 ÅRS FL. m. realsk.-ex. önsk. pl. där tillf. t. konfirm.-und.-visn. finns. Husl. o. vill. läsa m. b. Sv. tacks. t. »Liten lön», Iduns exp. f. v. b.

ELEMENTARBILDAD, 25-årig flicka söker plats i god familj, helst på landt gård, där tillfälle gifves att lära matlagning. Är villig betala något. Svar till »Hushållselev - Oktober», Svenska Telegrambyrå, Malmö.

ENKEL O. ANSPRÅKSLÖS lärarinna önskar plats nu eller framdeles att läsa m. mindre barn. Kunnig i engelska, tyska o. franska, hvari undervisas såväl nybörj s. försigkomna. Svar mots. tacks. till »Anspråkslös 1918-19», Iduns exp. f. v. b.

ATT FORESTÅ sko-hushåll e. dyl. önskar bildad flicka nu eller framdeles pl. Är kunnig i matlagning, bakning o. s. v. samt sömnad. Rek. finnes. Tacks. för svar till »Landtbrukardotter», Iduns exp. f. v. b.

PLATS önskas af äldre flicka att sköta hemmet för ensam dam eller herre på landet. Hjälp till grofsysslor önskas. Enkel. Plikttrugen. Svar till »Liten lön», Warnumskulle.

TILL DALARNA. Som husmors hjälp och sällskap önskar en frisk, hurtig flicka, af god familj komma i godt hem. Prästgård eller större landt gård. Är van vid husliga sysslor, är kunnig i sjuk- och barnavård. Svar till »Hurtig», Iduns exp.

UNG FLICKA önskar mot fritt vivre plats i präst- eller herrgård för att deltaga i förekommande göromål. (Äfven skrifgöromål.) Tacksam för svar till »A. D.», Iduns exp. f. v. b.

32-ÅRIG flicka från godt hem önskar hushållerskeplats hos ungherre eller ankeman Svar till »S. L.», Iduns exp.

PLATS önskas af norrländska i liten familj eller hos ensamstående herre eller dam att med hjälp till grofsysslor sköta hemmet. Är fullt kunnig i ett hems skötande, inläggningar, matlagning också vegetarisk samt klädningssömnad. Rekommendationer finnes. Önskar räknas till familjen. Svar torde benäget sändas till »E. S.», Kyrkesund.

Bättre 35-årig flicka önskar plats att förestå ett hem, 24 okt. eller 1 nov., ev. som hjälp och sällskap åt äldre herre eller dam. Gärna på landet. Svar till »L. H.», Iduns exp.

26-års flicka,

som tänker utbildta sig till sjukgymnast, söker för att få litet praktik, plats hos ex. sjukgymnast som utöfvar gymnastisk verksamhet. Är äfven villig om så fordras deltaga i husliga göromål. Genomgått husmodersskola, folkhögskola, något kunnig i sömnad. Svar till »Dalkulla», Borlänge p. r.

Manlig husassistent

van vid servering, städning och enkel matlagning. Goda rek. Svar till »M. H.», Iduns exp.

Kvinnlig gymnastikdirektör

önskar anställning såsom sjukgymnast. Svar till »Sjukgymnast - Kvinnliga» under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Examinerad sjuksköterska

önskar privatvård. Svar till »Hösten 1918», Gamleby p. r.

Handarbets- och väflärlingarna önskar plats i familj eller vid något textilf. företag. Svar till »Handarbetslärlingarna 23», Iduns exp. f. v. b.

18-årig flicka

från godt hem på landet önskar plats hos husmors hjälp. Någon lön önskas. Svar till »Familjemedlem I. L.», Iduns exp. f. v. b.

Betalande hushållselev

önskar komma i bildadt hem, där hon, under skicklig husmoders ledning, kan få förkofra sig i alla i ett finare hem förekommande göromål, samt lära sig en värdinnas plikter. Svar till »Elev hösten 1918», S. Gumaelii Annonbyrå, Malmö f. v. b.

INACKORDERINGAR

FÖR DEM SOM BEHÖFVA RO och god inackordering finnes sådan att få i vacker trakt i Nerike. Svar till »A. G.», Hasselfors.

FÖR NERVUSJUKA. Lugnt hem i vacker trakt af Småland. God värd. Moderata priser. Josefina Göransson. Ex. sjuksköterska, adress: Ryssby.

UTI HEM, helst där ungdom finnes, där franska eller engelska talas önskar en svensk dam inackordering. Svar till »Ref. önsk. gifvas», Iduns exp., Stockholm.

I BILDADT HEM vid bruk eller större herrgård önskas inackordering af ung flicka för lärande af hushåll. Ref. gifves. Svar till »22», under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

BLOMSTERLÖKAR och PERENNA (fleråriga) VÄXTER
äro ovärderliga för att
GÖRA HEMMET GLATT och TREVLIGT
Blomsterlökkollektioner till Kr. 5.-
3.- och 1.75 pr st.
Perenna växtkollektioner till Kr. 7.-
och 3.50 pr st.
Kataloger med odlingsanvisningar på begäran
Algot Holmberg & Son
TRÄGÅRDSAVDELNINGEN
NORRKPÖPING.

BENNO BECKEMANS
FOTOGRAFISKA MAGASIN
15 DROTTNINGGATAN 15
STOCKHOLM.
FRANKALLAR-KOPIERAR-FÖRSTORAR

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten

äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växjö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik:** Örnköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastiek-Ortopodiek-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 7025. Stureg. 62. Stockholm. S. T. 8301.
För behandling af stödie- och hörselorganens skador, sjukdomar, defo rmiteter och funktionsrubningar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM.
Behandling af
reumatiska åkommor

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgifvande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar i sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS
GYMNASTISKA INSTITUT
Grundat 1911.
Förmåligaste utbildningskurs för manlig och kvinnlig ungdom i
Massage och Sjukgymnastik,
Zandergymnastik,
Elektroterapi,
Värmebehandling
m. m.
Begränsat antal deltagare, gedigen utbildning — främsta lärarekrafter — stora, hygieniska lokaler. (Efter utvidgningen 1917 medverka 12 lärare, hvaraf flertalet läkare-specialister.)
Elevklinik. Frekvens ca 500 patienter årligen.
Begär illustrerat prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
Kurs i massage och sjukgymnastik
Begär prospekt!
Stockholm. Holländaregatan 3.

D:r Elin Beckmans Hettluftsinstitut
Barnhusgatan 12.
R. T. 105 52. A. T. Br. 45 52.
Rådfråningstid hvard. 1/2 3-4.
Behandling medelst hettluft,
DIATHERMIE massage o. gymnastik af kronisk **reumatism** o. gikt, **neuralgier**, frostsador (obs. äfven ansiktet) och börjande ålderdomsbrand.

Stockholms Nya Gymnastiska Institut
mottager fortfarande elever.
FULLSTÄNDIGASTE UTBILDNING.
Begär prospekt!
Adr.: St Eriksgratan 32, Stockholm.
Vid Professor Unmans Institut
börjar den 14 Sept. ny (ettårig) kurs i
Massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt.
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Pormaskar
och svarta punkter försvinna fullständigt om man använder Eau Détersive.
Pris kr. 11:50 + porto. Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör, 21 Drottninggatan, Stockholm.

Underlivslidande
och dylikt undgår bäst genom bruk af lifmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliberpulver 5 kr. pr ask. Lifmoderspegel 5 och 15 kr. Prislista mot 12 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grund. 1850 Karlstad Tryckeriet 1836.
Värmlands äldsta och enda dagliga tidning. Telefon: Namnanrop.

Kop i tide!
90 ol. krigsmärken kr. 1,-
50 3,-
150 20,-
100 tyska kolonim. 20,-
(dessa m. stiga enormt).
Kaf. gratis. Alla m. köpas.
500 alla olika 4.00, 1000-10, 2000-33 kr.
Frimärksbörser,
KÖPENHAMN, KLOSTERSTRÄDE 9

Kombinerat bak- och köksbord
(patenterat och prisbelönt)
är en hushållsartikel som bör finnas i varje hem. Underlättar och koncentrerar arbetet vid bakning. Kräver ringa utrymme.
Bordskivans storlek 65 x 100 cm.
Pris, fritt Göteborg, Kr 45:— per st.
För bord med hopfällbara ben Kr. 8:— extra per styck.
JOHN J. BOYD, Göteborg.

Fröknarne Kugelbergs
Konvalescenthem för Barn,
OLOFSFORS, Dala-Husby.
Referenser: Doktor Erik von Bahr, Uppsala. Prospekt sändes på begäran. Postadress: Olofsfors pr Dala-Husby. Rt. Dala-Husby 8.
Karin och Ulla Kugelberg.

CARL G. LAURINS

ARBETEN HA UTGÅTT I FÖLJANDE ANTAL:

Konsthistoria, samtliga editioner.	24.000
Folklynnen	13.000
Sverige genom konstnarsögon.	13.000
Kvinnolynnen	11.000
Svensk självprövning.	7.000
Stockholm genom konstnarsögon	7.000
Skämtbilden	5.000
Våld och Völd	5.000
Alla ha rätt	5.000
Konsten i Sverige	5.000
Ros och ris	3.500
Millet	3.000
Kulturhistorisk bilderbok	2.000

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

IDUNS KOKBOK

utgifven af Elisabeth Ostman, afhandlar såväl matlagning i vanlig bemärkelse som bakning och konservering af kött, fisk, frukt, grönsaker och svamp, karamell- och konfektkokning, beredning af drycker och charkuterivaror, servering, borddukning och servettbrytning och

är

vår modernaste kokbok till utstyrel och innehåll. Alla bokens 1,071 recept äro praktiskt pröfvade vid Elisabeth Ostmans Husmoderskurs och öfverskådligt uppställda, med ingrediensernas vikt eller rymdmängd noggrant angifven. Äfven helf unga husmödrar och tjänarinnor med mindre erfarenhet och vana finna därigenom en säker handledning,

den

är rikt illustrerad, med 12 färgtrycksplanscher af köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grönsaker jämte fyra styckningsplanscher och två sidor med fotografier af olika servettbrytningar. Det

bästa

beviset för bokens lämplighet som vår generations kokbok för det borgerliga svenska hemmet är, att det redan tryckts öfver 40,000 exemplar af

kokboken.

Den kostar, inbunden i vackert band, endast kr. 7:— och den finnes att tillgå hos närmaste bokhandel eller portofritt från Förlaget, Iduns expedition, Stockholm.

Målarskolan, 38 Smålandsgatan. Tel. Brunkeb. 62.
Undervisning i Porcelain- och Oljemålning, Gyllenläder, läderplastik m. fl. ämnen. Lager af porcelin, material för målning Porcelin brännes.
Emma Nordberg, Augusta Peterson.

E. HULTS

Kvinnliga utbildningsskola och Flickpension i Djursholm
emottager elever på 8 mån. den 15-de sept. I Husmoderskursen ingår matlagning, Kläd- och Linnesömnad, Konstslöjd och Målning samt föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria, jämte besök i Stockholms museer under sakkunnig ledning. Som valfrä ämnen ingår Sång, Musik och Språk. Begär prosp. varl referenser äro intagna, adr. E. Hults Flickpension, Djursholm. Tel. Riks o. Allm. endast Villa Hult.

HUSQVARNA
Svenskt fabrikat.
Stark, bepröfvad konstruktion.
Lätt, behaglig gång, stor hastighet.
Fördelaktiga avbetalningsvillkor.
SYNTHETSKINER

TÄRNA FOLKHÖG/KOLA
Husmoderskolan.
Kurser 1 nov.—10 febr. och 1 maj—20 okt.
Begär prospekt, adr. Tärna.

**MUSIK-
INSTRUMENT.**

Endast prima och väl justerade: gitarrer, mandoliner, gitarrmandoliner, gitarrlutor, violiner, citoror, flöjter, klarinetter, mässingsinstrument, sextetter af förstklassig svensk tillverkning, trummor, fodral, strängar och öfriga tillbehör. Orglar från främsta fabriker. Hög rabatt vid extra kontant köp af orglar.

**Frälsningsarméns
Handelsdepartement.**
Östermalmgatan 24—26, Stockholm 5.
Telefoner:
Riks. 85 81 Allm. 63 72
Filial:
S. Allég. 9, Göteborg. R. 73 76.
Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varu- och prisuppgifter, sändes på begäran gratis mot 25 öres porto.

**En bok om hur man skall
uppträda i sällskap**
och i allmänhet för att blifva omtyckt och uppmärksam, hur man bortarbetar blyghet, försagdhet, o. dyl. samt tillägnar sig det skick som fordras af en angenäm sällskapsmänniska är.
"Konsten att uppträda"
Pris kr. 2:50 mot postförskott eller frimärken från Bokkompaniet, postfack 282, Stockholm 1.

**AKTIEBOLAGET
SKÅNSKA
HANDELSBANKEN**
STOCKHOLMSKONTOR
ARSENALSG. 9
FILIALER:
SÖDERMALMSTORG 8
STUREGATAN 53
**EGNA FONDER:
35,000,000**
Idun utgifves denna vecka
i A och B.

Overland
Här är modell 90.
En af den halffa million Overland automobiler nu i bruk. Elegant i utseende, kraftig motor och bekväm äfven å de svåraste vägar, då cantilever-fjädrarna å bakhjulen upptaga alla skakningar. De stora ringarna hjälpa naturligtvis också till att underlätta körningen.
Det finnes godt om utrymme såväl för chaufförens som för passagerarens ben. Elektrisk kontroll å rattaxeln. Enkel att sköta. Damer köra denna bil med största lätthet.
Lätt och behaglig åkning, kraftig och enkel styrning äfven under de svåraste förhållanden.
Komplett utrustad, ingenting extra behöfver köpas. Ett sällsynt värde i betraktande af priset.
Ensamförsäljare för Sverige:
RICH. F. BJÖRKMANS MOTOR A.-B.
Sturegatan 36
STOCKHOLM.
WILLYS-OVERLAND, Inc.
Toledo, Ohio, U. S. A. 1777.